

Wychodzi codziennie o godzinie 3. po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Przedpłata wynosi:
MIESIĘCZNA kwartalnie 4 zł 50 cent
miesięcznie 1 zł 50 cent
Z przesyłką pocztową:
miesięcznie 2 zł —
kwartalnie 6 zł —
do Prus i Rosji (niemieckiej) po 7 zł
Belgi i Szwajcarii 8 zł —
Włoch, Turcji i krajów Nałd. 8 zł —
Serbii 8 zł —
r pojedynczy kosztuje 10 cent.

Od administracji.

Przedpłata na miesiąc maj:

we Lwowie:

miesięcznie 1 zł 50 cent.

na prowincji z przesyłką pocztową:

miesięcznie 2 zł —

Upraszamy o wczesne przesłanie prenumeraty, by szanow. prenumeratorowie nie doznali przerwy w przesyłce.

LWÓW d. 4 maja

(Płonne obawy czeskie co do prezydentury szlacheckiej. — Z przedl. Izby posłów. — Ciągle upadanie centralizmu. — Mały deszcz z wielkiej chmury Pester Lloyd)

Fokrok umieszczają następujący telegram z Wiednia d. 2. maj: „Co do obsadzenia prezydentury Szlaska objętej dotąd same tylko niepewne pogłoski. Charakterystycznym jest, że jakkolwiek Szlask jest częścią korony czeskiej, dotąd wyłącznie mowa o obsadzeniu tej posady Polakiem. Tak słycać, że upatrują się wiceprezydentem namiestnictwa lwowskiego p. Zaleski, radca namiestnictwa hr. Badiński z Krakowa i radca Lóbi z Lwowa. Słycać dalej, że jeśli ta posada Polakowi poręczona zostanie, to najprędzej nim był hr. Badiński.”

Według telegramu *Politiki* jest także mowa o hr. Rotkym.

Narodziła lista podały już wczoraj telegram, że Polacy popierają nie tylko kandydaturę p. Zaleskiego, ale i p. Lóbi; tudzież że raptownie jest i p. Rotky, ostawiony z swych rządów w namiestnictwie prąckim.

Uz samo łączenie takich sprzecznych kandydatur nie może tym doniesieniem dawać roku jakiegokolwiek pewności. Cechów, jak widzimy z telegramu *Fokroku*, widocznie gniewa forytowanie Polaków na posadę prezydenta Szlaska. Mogą być pewni, że Polacy bądź co bądź garną się do niej nie myślą. Ubolewamy tylko, że Czesi od siebie nie umiemy wymienić żadnego kandydata; a z drugiej strony czekamy, w czemby zamianowanie Polka na tę posadę miało ubliżać danemu prawno-politycznemu stosunkowi Szlaska do korony czeskiej. Na każdy sposób są na Szlasku obok Niemców nie tylko Czesi, ale i Polacy — i możemy zapewnić, że Polacy nie by mieli przyczyn zamianowania prezydenta, któryby dla Cechów był miłym, bo tem samem byłby też i dla polskiej ludności przychylnym — a niesłusznym pretensjom Czechów w pewnych okolicach dzielnic Cieszyńskiej, propagowanymi przez Cechów, którzy de facto są centralistami, jakoś się zaradzi, choćby i najzagorzalszy Czech został prezydentem.

Telegramy z wczorajszego posiedzenia prelitawskiej Izby posłów donoszą nam, że wniosek większości komisyjnej (i rządowej) co do cel od zboża upadł o tyle, iż przyjęty został jakiś skombinowany wniosek Hallwicha. Niestety nie podają nam ani pierwotnego, ani też skombinowanego wniosku Hallwicha. Nie wiemy też, jak głosowały stronnictwa. Zdaje się, że po jednej i po drugiej stronie zniszczona była prawica z lewicą — że zatem nie była to polityczna kłótnia, ale raczej, tem bardziej, że o ile sądzić można, ten przyjęty przez Izbę wniosek, był tylko rozszerzeniem na pewne części Krainy, Gorycy, Tyrolu i Vorarlbergu ulg, jakie już rząd ofiarował Dalmacji i Istrii. Zawsze jednak kłopot wychył już przez rząd przedlitawski wyługany, na inne waden sposób nie przystawano.

Wniosek ten onegdaj i niemal przez całą Izbę poparte a wczoraj przyjęte rezolucje pp. Rosera i Rappaporta opiewają:

Rezolucja Rosera: „Komisji głównej poleca się, aby zbadała, czy w ogóle pomyślnie taryfy kolejowe i taksy transportu zboża nie byłyby w stanie, ochronić austriackie rolnictwo od przeważnej konkurencji amerykańskiej i moskiewskiej produkcji rolniczej?”

Rezolucja Rappaporta: „Wzywa się rząd, aby w interesie handlu zbożowego nadał wszelkie możliwe ułatwienia dla tranzytowego handlu zboża i produktów strączkowych, misanowicie przez pozwolenie takzwanego postępowania prenotacyjnego (Vormerkverfahren), przez pozwolenie składow tranzytowych, stojących pod kontrolą władz.”

W Judenburgu i Aussee został już br. Walschkehen napowrót, i to jedynym do Izby posłów wybranym. W Hernals pod Wiedniem wybrany został nie teuton Rodler, ale radca dworu Exner, jedna z powag na polu przemysłu, zwłaszcza domowego i drzewnego, Niemiec, ale nie teuton. Dla wodzonego przez bemałów centralizmu są to dwa wypadki dojmującej klęsk. Zresztą, nawet i *Kolnische Ztg.* opuszcza centralistów. Powiada, że nieporadność i brak otędy coraz bardziej wzmagają się w ich łonie, że jeden przeciw drugiemu powstaje, i że w ogóle widoki tego stronnictwa nigdy nie były tak fatalne jak obecnie.

Mimo to p. Schmeikal, jak wiadomo, głowa bemałów i w ogóle centralistów wyższa nawet od Herbsta, chociaż w Izbie posłów nie zasiada, na walnym zebraniu kasyna prąckiego, czyli „Deutscher Verein” ogłosił wystąpić przeciw objawiającemu się w obozie lewicy prądowi ku pojednaniu z ludami Austrii, i uroczyście zapowiedział, że „losy walki niebawem się nanowu prze-

chyła na stronę Niemców.” — Porządnie mu za to myje głowę *Wiener Allg. Ztg.* i pyta w pierwszym artykule: „Na jaki to cud liczy p. Schmeikal, ani słówkiem nie napomknąć. A musiałby to być cud, bo w drodze konstytucyjno-parlamentarnej jest taki zwrot niemożliwym.”

W drugim artykule jeszcze dosadniej uderza W. A. Ztg. na Schmeikala i pyta: „Chyba pragnie, aby tu Niemiec wytypił Słowian, a zwłaszcza Czechów, jak białe Amerykanin czerwonych Indian? Czyż podobna takimi zasadami rządzić Austrią? Materiałnie Słowian tak samo wytypić niepodobna jak Niemców — zatem walka bez granic miałaby być losem Austrii! Czy wytrzymać coś podobnego jakiegokolwiek państwo?”

Centraliści urządzają w Cylei (Cilli) w dolnej Styrii wielki wiec dla zaprezentowania przeciw żądaniom słowiańskim i okólnikowi ministra Pražaka. Ale na ten sam dzień rozpisywa także wielkie zgromadzenie ludowe, takzwaną „tabór” Słowieny do Cylei, na który z pewnością przybędzie 20.000 ludzi, aby uchwalić wotum ufności gabinetowi Tasfego za to, że bodaj w częściej stara się spełnić słuszne żądania narodowościowe.

Pester Lloyd już przyznaje, że ani ministerjum wspólne, ani takzwaną „stronnictwo wojskowe” nie myśla o zorganizowaniu Bośni i Hercegowiny na sposób byłego Pogranicza wojskowego, — i że chodzi tylko o to, aby w powiatach Hercegowiny na granicy czarnogórskiej, tj. na południe od Roczky ku Gacku, Korytu, Bilekowi i Trebinji pozostawić zarząd polityczno-administracyjny w ręk komendantów stacyjnych, i to tylko na dwa a najdłuższe na trzy lata, dopóki nie nastąpi tam taki spokój jak w Bośni i reszcie Hercegowiny. Ten obszar zresztą i za rządów tureckich ciągle był niespokojny.

Korespondencje „Gaz. Nar.”

Poznań d. 1. maja.

(□) Cały powiat poznański wypowiada swemu inspektorowi szkolnemu, Luxowi, wojnę. Gdzie tylko są szkoły katolickie, gdzie tylko jest jakie dziecko z nazwiskiem choćby tylko kołkowiek do niemieckiego podobnym, tam ten sławny w wieku XIX. pedagog uważa je za dziecko niemieckie i jako takie udziela mu nanki religijnej w języku niemieckim, wykluczając je od lekcyj języka polskiego. Ojcowie tych dzieci za przykładem Swarzędza, Rataj i Jerzy zwołują z własnej woli wiec i protestują przeciwko takiemu narzucaniu tak sobie jak i dzieciom narodowości. W przyszły czwartek odbędzie się taki wiec w Urbanowie dla gmin Winar i Naramowic, a w niedzielę w Górczynie.

Tutejsze gazety niemieckie, tak *Posener Ztg.* jak *Posener Tagblatt* piszą także o wiecu w Jerzykach odbitym — ale pomijają milczeniem to, że wiec zwołany został w skutek germanizacyjnych zapędów inspektora Luxa. Natomiast *Posener Ztg.* podając protest ojów rodzin z Rataj nazywa go aktem von unbezahlbarer Komik, a to dla tego, że pod protestem są nazwiska prawie wszystkie brzmiały z niemiecka. Ale w oczach jej jak jej koleżanki nie jest to komika nie dająca się opacić, gdy znajdzie Niemców z nazwiskami takimi jak Paczyński-Tenczyński, Podbielski, Bogusławski, Kalinowski, Sowiński, Kunatowski, Drygański, Kunowski itd. Co więcej, *Posenerka* w swym zapędzie powiada, iż autorem owego protestu jest „uszużny proboszcz od św. Jana” ksiądz Loseritz, pierwotnie sam Niemiec, gdy tymczasem proboszcz ten nazywa się Loseretz i czuje się Polakiem, choćby już dla autorstwa owego protestu. A więc już nawet i pismidła niemieckie poczynają stanowić o narodowości człowieka. Zbrodnia także popełnił w oczach jej jakiś dyktant protestantki w Ostreszowskim, który dziecko polskie wypisał jako Can, kiedy według orzeczenia *Posenerki* dziecko to ma się właściwie zwać Zahn.

Co jeszcze z artykułu tego wypływa, to to, że inspirowany jest on widocznie przez samego Luxa. A więc urzędnik pruski umieszcza artykuł w piśmie, zresztą przez rząd nieuwzględnianym. Ale prawda! tu idzie o Polaków, a przeciw tym wszelka broń w ręku krzyżacko-żydowskiego potomka jest szlachetna!

Po sławnym obróbeniu mowy posta Kantanka, rzucił się tenże organ pseudo-liberalny na mowę ks. dr. Stabrowskiego i obraża jego znakomitą obronę dzieci polskich w szkołach. Naturalnie, że nie zabiera w wyrażeniach, dorównując w tym względzie sławnym wyzyskom moskiewskim. Organ ten chyba ma być naiwnych czytelników, bo powiada, że walka przeciw językom mniejszości (Polaków, Wendów, Duńczyków, Wallonów) wcale w państwie pruskim nie istnieje, że język polski jest równo uprawniony z niemieckim.

W polemikę z takim wysokim głupoty i rozmyślnego fałszerstwa wdawać się nie warto. Arogancja, buta i świadomość dobrociwości Polaków dochodzi już granic ostatecznych. Wiecie, że tu wyprowadza nauczyciela ze szkoły św. marcińskiego, Woya, który to bez przyczyny wybił ucznia Szczępańskiego, dodając, że teraz go może zaskarżyć *der Kurjer*, *der Dziennik*, *der Ordre* i *die ganze polnische Bande*. Dziś donoszą z Warszawy do *Kurjera Pozn.*, że ten pan Woy poszedł chleba szukać — gdzie? do tej *polnische Bande*, do Warszawy, gdzie stara się o posadę przy kolei iwanogrodzko-dąbrowskiej. Oby się zarząd tej kolei o tem dowiedział i panu temu dał stosowną nauczkę!

Z jednej z gmin naszych donoszą do *Kur. Pozn.*, że tamże dzieć w szkole zamiast religii „ucznono” czego? nie trudno się wobec systemu u nas domyślić — oto niemieckiego czytania. Piękna to pedagogia.

Byłoby redaktora *Katolika*, p. Białoszyńskiego, aresztowano tu i gwałtem zawieziono do Poczyszy. Zbrodnię miał on popełnić przez to,

że w kalendarzu, wydawanym przez nakładcę (a nie redaktora) *Katolika*, zamieszczona została inkryminowana powieść. Z tego powodu niezawodnie ostatecznie p. Białoszyński uwolniony zostanie od winy, lecz ktoś mu powróci niewinność odbytą karę? A nadto dodając, że p. B. wcale się w Poznaniu nie ukrywał. Termin odbędzie się dopiero 16. maja.

Nasza trupa dramatyczna zakończyła wczoraj przedstawienia; jutro wyjedzie całe towarzystwo do Włodawki. Podobno wybiera się p. Hierowski na gościnne występy do was.

Berlin d. 1. maja.

(F-g.) Zdziwicie się niepomnie, otrzymawszy odemnie korespondencję z nadprzejaski stolicy zamiast zapowiadanych listów i korespondencji z syreniego grodu. Otóż winiem się z tego wytłumaczyć. Przybywszy do Warszawy, starałem się o ile możliwości dowiedzieć o największych wypadkach, nawet bagatelkach, charakterystycznych dla nadprzejaski. Po zasięgnięciu niektórych wiadomości udam się zaraz do urzędu telegraficznego, by wam drutem elektrycznym przesać rezultat mojej gonitwy. Napisałem więc depeszę, a oddając ją urzędnikowi departamentu depeszy zagranicznych, przed opłaceniem zapytałem się wyraźnie, czy telegram wysłany zostanie wprost za granicę, czy też liczyć mam na nieprzewidziane okoliczności. Urzędnik zapewnił mnie, że depesza zostanie w porządku — byłem więc spokojny. Naraz budzi mnie nad ranem w hotelu wozy telegraficzny i wręcza mi „powistkę” w języku moskiewskim, zawiadamiając mnie, że depesza moja odesłana została do Petersburga, celem ocenzurowania, i że cenzura takowej nie przepuszcza. Udałem się więc do naczelnika stacji, a powołując się na międzynarodową konwencję telegraficzną, przedstawiłem mu we właściwym świetle postępowanie urzędu telegraficznego. Czynnikiem moskiewski przyjął z największym spokojem drastyczne moje uwagi i ożywił się dopiero nieco, gdy zażądałem zwrotu pieniędzy za zapłaconą a niewyeksponowaną depeszę.

„Nie!” — odpowiedział — „pieniędzy nie zwrócę, wolno panu jednak podać prośbę w języku moskiewskim, załączysz stempel na 60 kop. i drugi na odpowiedź również na 60 kop. podanie to wysłaż do Petersburga do departamentu telegraficznego, a za miesiąc lub dwa otrzymasz pan prawdopodobnie odpowiedź.”

Perswazje moje nie nie pomogły, chcąc więc stworzyć precedens, oddałem sprawę adwokatowi, który wniosł skargę do sądu okręgowego. Niech raz przeciw zapadnie uchwała sądowna, a wtedy wiedzieć przynajmniej będziemy, jak postępować.

Nie dość jednak — widząc że rząd moskiewski ignoruje międzynarodową konwencję telegraficzną, byłbym wam mógł wysłać korespondencję pocztą, gdyby nie ciągle interpeleacje ze strony moich kolegów, dlaczego nie odpowiadając na ich listy. Nie otrzymawszy jednak żadnego listu wymienionego, wysłałem z Warszawy do Lwowa — przekonałem się, że i ta droga więcej niż ryzykowna, wołałem więc zjechać dni kilka i z Berlina wysłać wam to — o czem dowiedziałem się z ust waszorgodnych.

Przystępuję więc przedewszystkiem do oczekiwanej od tak dawna koronacji carskiej. Najprawdopodobniej nie odbędzie się takowa w Moskwie. Ostatnie odkrycia spisków nihilistycznych w Moskwie przeżyły tak dalece cars — że ani myśleć nie chce o koronacji w Moskwie. W ostatecznych dniach zapasów miała w Gatozynie uchwała, ażeby koronację urządzić w gubernii Kostromskiej (nad Wołgą) w starej „lawrze” odpowiedzianej przez pierwszego cara Mikołaja Fiedorowicza za czasów jesseż, kiedy tenże był księciem moskiewskim. Historia moskiewska opowiada cnda o tej „lawrze Kostromskiej” a Gliąka skomponował nawet na ten temat jedyną narodową operę moskiewską „Żyć za cara.” Gdyby jednak pomimo tego wszystkiego koronacja odbyć się miała w Moskwie — to nastąpiłoby dopiero po zamknięciu wystawy moskiewskiej. Wtedy to oczywiście mają stółce ajatykacy, ad wszystkich indywiduów podejrzanych, tem bardziej, ile że w dniach ostatnich oprócz kilku min. znalazł miano w Moskwie 300 kapeluszy napojonych dynamitem, a sporządzonych przez nihilistów w tym celu, ażeby podczas koronacji — wznosząc „hurra” na cześć nowego cara — podrzucić kapelusze w górę i w ten sposób wysadzić całą budę w powietrze. Droga tak zwana cesarska z Petersburga do Moskwy naprawiają na przedce — gdyż na wszelki wypadek kar z Petersburga nie przybędzie kolejka żelazna — lecz tylko pociąg w otoczeniu licznej konwoju, na wszystkich bowiem drogach żelaznych odkryć miało miny.

Tymczasem tłumacząc ciagle odkładanie uroczyści koronacyjnej *ad calendas graecas* tem, że carowa znajduje się w stanie bógosławianym, i że lada chwila oczekiwać należy rozwiązania. Wymówka ta jest humbkiem, jest to bowiem przynajmniej niepodobnem do prawdy, ażeby stan bógosławianym trwał mógł 13 miesięcy — a wymówka ta trwa rzeczywicie już przeszło 13 miesięcy. Zeszłego roku w marcu po zamachu na cara Aleksandra II, bawim w Petersburgu jako wasz specjalny korespondent i wtedy to już mówiono i pisało o bógosławianym stanie carowej, upłynęło od tego czasu już przeszło 13 miesięcy, a rozwiązanie daje na się ciągle czekać. Wolność wprawdzie w świętej Moskwie carowej dłużej wytrwać w stanie bógosławianym, jak zwykły śmiertelnik — ależ 13 miesięcy, to przecież za długo!

Pomimo to wszystko pisma moskiewskie zapelnione są ciagle nowymi szczegółami o przygotowaniu koronacyjnych, a w Warszawie nawet głosz, że car zaraz po koronacji zjechać na do syreniego grodu, i obdarzyć Polaków nadzwyczajnymi łaskami, koncesjami i t. p. Nie potrzeba dodawać, ile wagi przykładają do podobnych baśni — charakterystycznym jest jednak, że pewni panowie w Warszawie! (czy nie

z umysłu) rozpuszczają o tem cudackie pogłoski. Między innemi zapewniał mnie wczoraj pewien dobrodziej, że urzędnik do szczególnych poruczeń przy jenerał-gubernatorze w Wilnie, otrzymał od obywateli tamtejszych adres, w którym obywatele polscy całą winę obecnego przykrego położenia składają na to, że do Królestwa i Litwy nasłano moskiewskich urzędników, po części ludzi przewrotnych, a po części nieznających stosunków miejscowych.

W adresie mieli więc upraszać obywateli polscy o usunięcie moskiewskiego żywiołu czynowniczego, i zastąpienie go polskim — zapewniając, że metamorfoza ta przyczyni się do radykalnego polepszenia stosunków.

Wymieniony wyżej urzędnik do szczególnych poruczeń, który ma być zresztą uczciwym człowiekiem, chociaż jest Moskalinem, przyjął mial adres, i otrzymał go nawet do podpisu (jak mnie zapewniał powyższy obywatel) — także jakiś właściciel dóbr z Litwy, bawący chwilowo w Warszawie. Ten urzędnik zwrócił adres do Petersburga, i przedstawił go Ignatiewowi, który go jednak przyjął nie chciał — poczem urzędnik mial prosić o audyencję cara, a otrzymawszy ją, przedłożył go carowi. Car mial go nadzwyczaj łaskawie przyjąć i zapewnić, że odpowie na adres po koronacji. Nie wierzę w to wszystko — z obowiązku jednak dziennikarskiego notuję i tę pogłoskę.

W Warszawie cicho i głucho! Ogólna cisza tylko przerwa awantury antysemitki i ostatecznie skandaliczne zajścia pomiędzy warszawskim oberpolikajmistrzem Buturlinem a szefem żandarmów, Orzewskim. Jak wiadomo — głosi kronika skandaliczna — że Buturlin ma być bratem obecnego cara, pomimo to Orzewski denuncjuje go ciągle w Petersburgu, że Buturlin kujejnie zażądał z Polakami, i jest dla nich za nadto łagodnym itd. W ostatnich czasach denuncjował nawet Orzewski o to samo warszawskiego jenerał-gubernatora Albedyńskiego, o czem przypadekowo (!) dowiedział się miali Albedyński i Buturlin. Powstał więc skandal, który zakończył się musi albo ustąpieniem Orzewskiego, lub też dwóch pierwszych; czego szczerze żałowaliśmy. Szczególnie Buturlin dla społeczeństwa polskiego jest dość wyrozumiałym, o ile nim był w ogóle może moskiewski oberpolikajmistrz. W każdym razie jest to także zastępca Buturlina, że zażądał stanowczo w Warszawie kramole żydowską.

W ostatnich dniach otrzymał mial Buturlin znowu listy anonimowe, zapowiadające na 1. maja awantury antyżydowskie, zaprowadził je jednakże takie środki zaradcze, że pomimo prowokacji kaczapów moskiewskich, awantury antyżydowskie nawet inscenowane nie będą w Warszawie.

Ostatnie rozruchy antyżydowskie odbyły się też na Warszawie. Przebywa tu kilka tysięcy żydów, zbiegłych z Balty, Kamienca Podolskiego, tudzież z miejscowości moskiewskich, w których rozbustwienie motochu moskiewskiego, wspieranego przez rządy carskie, doprowadziły do ostateczności. Opowiadają oni okropne rzeczy, a gdyby tylko setna część była prawdą (konsulowie angielscy, bawicy w caracie, stwierdzają ich opowiadania), to przeraził może każdego pełne wstrętu, a niegodne XIX. wieku postępowanie władz carskich wobec rozszalałego a dzielnego motochu. W Warszawie istnieją dwa tak zwane tajemne biura komitetu emigracyjnego, które jednak na wyraźny rozkaz Ignatiewa są tolerowane. Ignatiew, chcąc choć po części uratować honor świętych rządów carskich, rozpuścił pogłoskę, że rząd moskiewski ułatwia żydom emigrację. Na to konto więc zbiegło kilka tysięcy żydów do Warszawy, chcących się ztąd wynieść do Ameryki i Palestyny.

Tymczasem okazało się, że i tym razem skłamał najbardziej Ignatiew. Żydzi, chcący emigrować, zgłosili się do biura paszportowego po paszporta, bez których, jak wiadomo, przejść nie mogą granicy moskiewskiej. I cóż się okazało? Otoż każdemu z nich płacić za paszport emigracyjny po 100 rubli. Ludziom tym zarabowano wszystko — udeklili prawie nago, a tu każdemu płacić taką sumę za paszporta.

Komitet nie ma do dyspozycji tyle pieniędzy, a więc nie ma nie zostaje do wyboru, jak tylko dać się masakrować, plądrować, gwałcić żony i córki — bo uciekać im nie wolno — nie zapłaciwszy stu rubli.

Bógosławiony kraj czyż nie prawda? Ale! przypominam sobie, jakież się zdziwili we Lwowie, odebrawszy po zamachu na Strielnikowa telegram z Odessy, zawiadamiający was, że w dwa dni po zamachu powieszono dwie ofiary despotyzmu carskiego, nie stwierdziwszy nawet, jak się nazywają.

Wiadomości że wydawała wam się podejrzana, gdyż zwykle tortura starają się wydobyc przed egzekucją od takich ofiar szczegóły, mogące posłużyć do odkrycia współników i t. d. Powiatpiewania wasze miały zupełną rację. Doświadczając się właśnie, że powieszono t. zw. przestępców — nie powieszono jednak żyjących istot, tylko trupy. Zaraz po spełnieniu zamachu zaczęli obadwać truchliny. Nie pomogły antidota, nawet pismo zawiodło. Należało też więc trupem przynajmniej dać pokój — inaczej jednak uchwalili czynownicy. Jakiś śmierć tak łatwa mogła być tryumfem dla nihilistów, mogłaby zachęcić innych do dalszych wybrzyków — a więc hejże urządzać komedie z trupami. Jest to fakt niezaprzeczalny. Przypominam sobie egzekucję t. zw. przestępców, którzy wykonali zamach na Aleksandra II.

Kto był świadkiem tego barbarzyństwa, spełnionego *coram publico* wobec zastępców mocarstw zagranicznych i prasy, wierzyć musi we wszystko — tembardziej w tym wypadku.

Paryz d. 29. kwietnia.

Pojutrze parlament rozpocznie swe prace, a ma wiele do roboty, jeśli zechce spełnić przyjęty mandat poselski, a z nim przyjęte zobowiązania. Z tego stanowiska sprawozdawca, mogą się przysnąć, że oczekiwałem z pewnością niecier-

Przedpłatę i ogłoszenia przyjmuję:

We Lwowie biuro administracji „Gazety Nar.” plac Halliki w pałacu W. Ulanickiego. Ogłoszenia w Paryz przyjmuję wyłącznie dle: „Gaz. Narod.” agencja pana Adama. Rue Clémence 14 Paris, Otto Maass w Wiedniu. (Maassenstein et Vogler) nr. 10 Walfischgasse. A. Oppel Stadt, Strassenbastei 2. M. Dukas I. Biemergrasse 13. Rudolf Messe, Seilerstrasse Nr. 2, Henr. Schallek, jen. agencja centr. eksn. ogłoszeń, G. L. Daube et Comp. Well-selle 12, Maury Stern, Well-selle 22, w Hamburgu pp. Haasenstein et Vogler. Bejchman, et Fiedler, w Warszawie Senatorska 32, W. Kukliński w Krakowie. OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą 6 cent. od miejsca objętości jednego wiersza drukiem.

Reklamy w rubryce „Nadzieje” 20 cent. od wiersza.

pliwością otwarcia parlamentu, a to dla kilku powodów. Najpierw rozprawy w Izbie i senacie naszczęgać zawsze przedmiotu do listu; potwóte chciałby się także przekonać — czy zeknięcie się posłów z wyborcami, wpłyne korzystnie i czy wyda pożądane owoce, aby naręście wytworzyła się stała większość? Potrzebie podczas wakacji wszęszła się wcale nieprzewidziana polemika między stronnictwem Gambetty a prezydentem rzeszypospolitej, której rozwoju chętnie będziemy śledzili, bo może być brzmieniem w następstwie.

Dziś rzucimy tylko ogólny pogląd na to nowa zjawisko. Rzecz się tak miała. J. Gręvy wyjechał do majątku swego zięcia p. Wilsona w okolicy Blois. Po powrocie rozessa się pogłaska o chorobie prezydenta Rzeszypospolitej. Dzienniki, jak dzienniki, zaczęły w różny sposób zastanawiać się nad możliwą sukcesją, rozumie się każdy według swych życzeń i nadziei. Najgłośniejszym wymierzono filipek przeciw Gambecie, dowodząc, że w razie wyboru nowego prezydenta, domniemanym kandydatem nie zgromadziłby około swej osoby 200 głosów. Na tak postawioną kwestję trudno było odpowiadać stronnikom Gambetty i dowodzić, że znajdzie więcej głosów. Po wyrzuceniu życzeń jak najdłuższych lat dla prezydenta Rzeszypospolitej, dzienniki poruszyły inną sprawę która nas bardzo zdziwiła, tembardziej, że byliśmy przyzwyczajeni uważać naczelnika kraju jako działającego zawsze według praw i zasad parlamentarnych. Otóż stronnictwo Gambetty jest innego zdania i dowodzi, że prezydent Rzeszypospolitej, korzystając ze swego wysokiego stanowiska, potajemnie działał, aby obalił najpierw ministerjum Gambetty, a ostatecznie zupełnie go zdyskredytował. Na dowód tego działania przytacza wystąpienie dobrowolne Freycinet’a z ministerjum w roku przeszłym, aby się bardzo nie skompromitował przy rozpędzaniu zakonów, a przez to stał się persona grata wobec katolików, którzy w danym razie połączeni z radykałami mogliby obalić ministerjum Gambetty — co się też rzeczywiście stało.

Dalej dowodzą, że w dniu 26. stycznia b. r. odbywały się potajemne narady, aby skłonić przywódców różnych stronnictw do przyjęcia ministerstwa pod przewodnictwem Freycinet’a; gdy to uzyskano, wtedy dane było hasło do obalenia ministerstwa Gambetty, co właśnie tego samego dnia nastąpiło. W tym duchu polemizują dzienniki i z każdym dniem przygotowują rozbiście republikanów na dwa obozy. Dodajmy do tego pogłoski krążące, rozumie się ocenając je tak, jak na to zasługują.

W Izbie posłów można przypuścić, że dwie trzecie jej członków idzie za głosem wyższych zdolności, czyli przywódców, których a’bo wpływem, albo obietnicami prezydent rzeszypospolitej może pozyskać, dowodem tego jest to, co się stało.

Nowiniarze, mający pretensje dalekiego przewidywania, rozumują w dwójaki sposób. Pierwszy jest tego rodzaju: Droga wodząca do przesostwa w Izbie jest prze wodnictwem w komisji budżetowej, jak o tem przekonywa przykład Gambetty i Brissona. Kto zajmując krzesło przesostwa w Izbie posłów, prawdopodobnie może się spodziewać, że uzyska większość w kongresie, gdyż się mial odbywał wybór prezydenta rzeszypospolitej.

Dzisiejszy prezes Izby, p. Brissson, może być zauszony jak jego poprzednik do utworzenia gabinetu, a przeto zwykłym porządkiem na jego miejsce może być wybrany p. Wilson, który jest prezesem komisji budżetowej i zięciem p. Grevego. Twierdzą, że w razie choroby, która mogła ubezwładnić prezydenta rzeszypospolitej, bo jak mówią, są już początki paraliżu, on może się przez prezydenturę i poprzez swego zięcia, bo p. Grevy nie jest dalekim od nepotyzmu, i podają za dowód nominację braci na wysokie urzędy, jak Alberta w Algierze, gdzie dowodził w jej nieudolności i musiał ustąpić, a Leona w radzie stanu. Nie byłoby nic dziwnego, gdyby coś dla swej córki jedynaczki i zięcia usiłował zrobić, zważając że po czterech latach p. Grevy będzie liczył 73 lat. Tak rozumują nowiniarze z obozu przeciwnego republikanów. Stronnictwo zaś monarchiczne nie tal swego zadowolenia z powodu rozdziału między republikanami. Zaleca najusilniej agitację przeciw obecnemu stanowi rzeczy, a nadawszystko, aby do chwili ogólnych wyborów utrzymać rozdzielnie w obozie republikanów i łowić ryby w zamacanej wodzie, to jest przeprowadzić jak największą liczbę swych stronników i wtedy wywiesić jawnie sztandar monarchiczny. Ze to twierdzenie nie jest bez podstawy, przekonywa nas fakt, że bonapartyści bardzo się krzątają.

Najpierw oszkalili dzienniki sobie przeciwni, które nierozważnie rozpuściły pogłoskę o śmierci księcia Wiktora, co dało im sposobność najcięższego uroczystego zaprzeczenia, następnie wykpiali w uroczystym zaprzeczeniu, a dalej posypały się sagniste artykuły o wielkich przymiotach księcia fizycznych, moralnych i religijnych, który się podówczas zaleca, bo plynie w nim krew założyciela dynastji Napoleonowej i domu sabaudzkiego, jak wiadomo ks. Napoleon jest ożeniony z księżną Klotyldą siostrą króla włoskiego, a zatem książę Wiktor staję na czele partji bonapartyistów, która od upadku gabinetu Gambetty nanowu ożyła i twierdzi, że kraj znienawidzi rzeszypolitię i rusci się w ich objęcia. Okazano niechęć do głosowania w tym celu wyzyskując. Taki jest mniej więcej stan umysłów i usposobień politycznych, który jeśli nie jest groźnym, może niewątpliwie nabawić kłopotu republikanów. Po roku książę Wiktor będzie miał 21 lat, a zatem, zostanie pełnoletnim. Prawie bism się o to złożył, że w departamencie Gers, gdzie p. de Cassagnac rej wodzi, książę pretendent będzie wybrany na posła, a gdy to uzyska, bardzo prawdopodobnie zostanie prezesem Izby, bo monarchiści i wątpliwi republikanie, którzy tylko z konieczności nim zostali, będą głosowali za nowo powstającą gwiazdą, nowym zbawcą i t. d. a reszty można się domyśleć. Patrząc na ten

stań za stanowiska republikańskiego, mimowoli musimy przyznać, że tylko Gambetta ma szansę dostarczyć wybór z listy, silnej i stałej większości, bo gdzie wiele jest nianiek, tam dziecko zostaje kaleką. W narodzie jeśli nie ma jednomyślnie stałej większości, zdolnej silnie i energicznie działać, następuje stopniowy upadek.

Na zakończenie zapisuję, że wczoraj w *Charivari* oglądałem rysunek przedstawiający Moskwę i Austrię. Pierwsza postać w obramieniu karciem ma u nogi nubiłstów i staroświeców, na ramionach sprawę żydowską i turecką. Postać austriacka dźwiga na rękach Bosnię i Dalmację. U dołu znajduje się podpis: Zbyt obciążeni jesteśmy, abyśmy mogli z sobą się ścierać.

Obchód 3. Maja

Rozprawy o kółkach włościańskich.

I.

Wczoraj w południe w sali kasyna miejskiego zebrało się liczne grono mezoów, zamierzających uczcić rocznicę wielkopolskiej konstytucji 3. maja aktem większej doniosłości, odpowiadającym, w obecnych stosunkach i potrzebach kraju, tendencjom tego aktu, który wszyscy uważamy za zapis lepszej przyszłości narodu: — zebrało się koło ludzi skupionych pod sztandarem „pracy” około dobra i oświaty ludu. Widząc jak znakomite, niezmierne pożytki około podniesienia dobrobytu i oświaty ludu, przyniosła organizacja t. zw. kółek włościańskich albo rolniczych w Wielkopolsce, postanowili zaszczepić te instytucje w naszym kraju, instytucje, przez którą do ludu zbliżyć się można, oświecić go, zyskać jego zaufanie, podnieść do godności obywatelskiej. Istotą i potrzebą kółek wykazują referaty odczytane na zgromadzeniu; dyskusja przeprowadzona wykazuje, jakie w tej sprawie są opinie; podajemy przeto obszernie sprawozdanie i uchwały; jakie zostały powzięte.

W zgromadzeniu wzięli udział: ks. Adam Sapieha, Henryk Smitt, dr. Józef Żuliński, dr. Tadeusz Żuliński, Mikołaj Epstein, Walerjan Podlewski, Nowotny (del. z Tarnowa), Gabriel (del. z Grodka), Edmund Krański z Sanockiego, Malinowski Erazm, Janowski Józef, Grelinski Józef, Kuzniewicz, Niedziałkowski, Henr. Strzelecki, Skolimowski burmistrz z Żółkwi, T. Barącz, Bakowski Józef, prof. Tyńczyk, Edward Pawłowicz, ks. Siemieniński, Wilczyński literat, Stanecki, Mysłowski Józef, Simon Edward, Skotnicki, Syroczynski, Pietraszkiewicz, Gross Piotr, Serwatowski Maciej B. poseł, dr. Rieger prezes rady zdrowia, Ryski Albin delegat z Rudnickiego, Jedrzejewicz w. dobr. ks. Stojalski Stanisław, Dobrzański Jan redaktor *Gaz. Nar.*, Groman Karol, Sawicki redaktor *Dz. Pol.*, Niemczynowski Stanisław, Zawadzki Władysław, Miłaszewski Ignacy, Filipowicz red. *Przemysłowca*, dr. Zbyszewski Wiktor, J. N. Gniwosz, hr. Borkowski Michał, dr. Hoffman, dr. Gerstman Teofil, dr. Dulemba Bronisław, Zamorski Bron., Dobrowski em. urzędn. mag., ks. Olszewski Leśtus zak. OO. Bernardynów, Hofman Mauryce, Kowalczyk dyr. szkoły im. Konarskiego, Schorfer del. z Kulikowa, Łukaszewicz księgarz, ks. Sapieha Paweł, ks. Sapieha Leon, Baranowicz krawiec, Rogalski, Wicherek S., Strzyżowski Kamili, Skrzyżowski Seweryn właściciel dóbr, Pawłowski urzędnik banku hipotecznego, Abrahamowicz Adolf, Jurjewicz, Hoszowski z Sanockiego, Merunowicz Teofil, Skrzyżowski Józef, Hauser Leopold sędzia z Przemysła, Charszewski w. dobr. Czarniecki Józef, prof. Owiklinski, Lewicki Anatol, ks. Edw. Borawski red. *Wład. Kośc.*, Marchwicki Dzidziśław, Starcecki Romuald, Międzyński Piotr, Gross cukiernik, Vogel współprac. *Wienca*.

P. Walerjan Podlewski zagał zebrań następującą przemową:

Zaledwie w tamtym wieku święta wolności zaczęły pobytować ludem, gdy w krwi zbroczona Francja mieczem i ogniem zdobywała prawa ludzkości dla swoich synów, u nas w Polsce pierwszą była szlachta, która bez żadnego nacisku i w poczuciu sprawiedliwości i obowiązku chrześcijańskich nadała dobrowolnie sama dnia 3. maja 1791 włościanom zupełną wolność osobistą. Niestety, szlachetny ten zawizek przyszłej szczęśliwości naszej ojczyzny nie doczekał się swego rozkwitu. Intrzyga i przemoc posilkując się współzdziałaniem krótkowidzących patriotów, zniweczyły jedną z najwspanialszych ustaw, jakie sejm polski kiedykolwiek zawołał. Konstytucja 3. maja nie doczekała się wykonania, rozsypany się gmach wielkiej naszej ojczyzny.

W dziejach naszej przeszłości kilkakrotnie mieliśmy tego rodzaju widowisko, że podnieśliśmy przez nas ideę podchwytliwy nieprzyjaciel i obracał na swą korzyść. Konstytucję 3. maja, testament polityczny przeszłości, dopiero z utworzeniem królestwa Warszawskiego wprowadzono w życie co do stanu włościańskiego. Do czego nawoływał Lelewel na sejmie 1831 r., co publicznie ogłosił rząd narodowy w r. 1863, to potem podjęła Moskwa i wprowadziła w życie na niekorzyść inicjatorów. W r. 1848 urzeczywistniono u nas usamowienie włościan, co kilkakrotnie wnoszone przez nas o wiele dawniej na sejmach postulatowych. Nasze najlepsze chęci pozostały wówczas bez skutku, ale myśl nasza weszła przeciw późniejszemu w życiu, jakkolwiek pod inną postacią.

Powiedziałem, że po upadku konstytucji 3. maja, rozsypany się gmach polityczny ojczyzny naszej, ale pozostał grunt, na którym wzrosła się ta budowa. Tym gruntem jest naród polski, z niespożytym zasobem siły wewnętrznej ze świadomością i pamięcią tej przeszłości i niekniejących ręką czasu fundamentów.

Wiek już upływa od owej chwili a ta sama idea sprawiedliwości i obowiązków chrześcijańskich wobec młodziej braci naszej tkwi w sercu każdego z nas. Jako spadkobiercy twórców konstytucji 3. maja czujemy, że program w niej nakreślonego dotąd nie wykonano. Naszemu włościanowi wiele jeszcze brakuje do tego, aby mógł odczuć swą godność osobistą jako obywatela kraju, i właśnie rozbudzenie tego poczucia i zachowania swej ojcowizny jest zadaniem towarzystwa oświaty i pracy.

Rok po roku, a prawie dzień po dniu, przekonywujemy się, jak owe staroszlacheckie szeregi pracowników narodowych topnieją, wobec przewagi obcych nam żywiołów. Własność ziemska tak większa, jak mniejsza, coraz więcej usuwa się z rąk dawnych właścicieli, nasze pociołki średnie mieszczaństwo nie może podnieść głowy tak jakby powinno, aby stanowić rdzeń narodu, więc gdzie szukać ratunku dla zagrożonej przyszłości? Naturalnie tylko tam, gdzie wierna i niewzruszona w podstawach swych tradycja, ten wielki konserwatywizm ludu może dać najskuteczniejszą obronę podstaw narodowych.

Tam pod skromną strzechą, pod skromną siermięgą zaniesiony siew poczucia godności osobistej, poznania praw i obowiązków narodowych, jedynie wzmocnić potrafi budowę przyszłości, o miliony zwiększyć kadry prawdziwie kochających ojczyznę obywateli.

Zle widzą ci, którym aspiracje tego rodzaju wydają się zuchwałstwem, grożącym społeczeństwu przewrotem. Ich wzrok widzi w przyszłości tylko surdutowy proletariatus, t. zw. hiperprodukcję inteligencji. Lecz my inaczej patrzymy na przyszłość ludu, my jako prawni spadkobiercy i legatariusze konstytucji 3. maja przez oświatę i pracę u ludu, chcemy stworzyć nowe miliony obywateli kraju, czujących ważność swego stanu, których serce gorąco bije dla ojczyzny. Chcemy hiperprodukcji ale proletariatusu patriotów, przywiązanych do tej ziemi. Na oligarchii i ciemności nie już dziś budować nie można — co się przeżyło to nie znawczywać. Lecz to co w ciągu tylu wieków nie było jeszcze powołane do życia, ma swoją przyszłość i my z tą przyszłością chcemy połączyć nasze wspólne losy.

Oto krótki program prac naszych. Mamy nadzieję, że Bóg i ukochani nasi współbracia w tej dla kraju tak ważnej sprawie nie odmówią nam pomocy. (Okłaski)

Gdy ks. Adam Sapieha zaproszony do przewodnictwa przez p. Podlewskiego zrzekł się, powołano do przewodnictwa p. Podlewskiego przewodniczącym i rzęsiłami okłaskami powitało p. Karola Miarkę, patrona kółek włościańskich na Szalisku, zaproszonego na zebrań jako gościa. P. Miarka zajął miejsce honorowe obok przewodniczącego.

Ks. Stojalski, w obszernym referacie wykazał znaczenie kółek włościańskich powołując się na przykład z Westfalii, Czech i Wielkopolski.

Westfalski związek chłopski jest jednym na cały kraj towarzystwem, które się składa z gmin wiejskich przystępujących do związku. Związek ma zadanie (§. 2. statutu) utrzymać przy pełnym życiu w całym obwodzie małych wiejskich włościan, a środki do tego celu są następujące: a) Zebrania członków i postanowienia, aby bronić praw swych, ochronić gospodarstwa od szkody, zniszczyć szkodziwe zwyczaj, raduńcy i zbytki; — b) szerzenie wykształcenia i nauki potrzebnej włościanom; c) utrzymanie zgody, załatwianie sporów i procesów przez dobrowolną ugodę; d) zastępowanie członków wobec zabezpieczeń od ognia, gradu; e) zniszczenie lichwy przez dostarczenie tańszego kredytu; f) zapobieganie rozdrabnianiu gospodarstw i troska o utrzymanie ich w rodzinie. — Związkiem kieruje dyrekcja, składająca się z prezesa, zastępcy i 30 ławników. Dyrekcję wybiera wydział na 3 lata, wydział wybierają gminy wysyłając doń jednego wydziałowego na 25 członków gminy. Wkładka członka wynosi 1 markę rocznie. — Związek westfalski liczy w 18. roku istnienia 19.000 członków, i zmierza do tego, aby chłop wychowywał swe dzieci praktycznie, z zachowaniem charakteru chłopskiego, i kształcił je w szkołach rolniczych a następnie we wzorowych gospodarstwach. Skutki jego zbawienne: wzorowe obyczaje, kwitną dawne tradycje w poszanowaniu, złośliwość przedziś między małą a wielką posiadłością wyrównany. W Westfalii pałace szlachty są szkółkami.

Kółka rolnicze w Wielkopolsce, z których wzór bierze Moskwa i Rumunia, różnią się nie tylko od Westfalskiego związku, że są rozrębne, ponieważ wedle obcych praw pruskich dla Wielkopolski, nie wolno tam tworzyć organizacji zcentralizowanych.

Referent wykazuje dalej, że między chłopem wielkopolskim a galicyjskim nie ma żadnej różnicy, chyba ta, że nad tamtym pracowano lat wiele, a dla tego nie zrobiono nic; robić dopiero się zaczyna. Kółka rolnicze są więc u nas na czasie: chłop potrzebuje podniesienia rolnictwa, nauki i pomocy w tym względzie, i to najsilniejszej, bo za długo byłoby czekać na przeprowadzenie wielkich reform ekonomicznych, jak komasacji gruntów, zapobieganie rozdrobnieniu itp.

Referent wspomina także, że kółka będą znakomitą pomocą przeciw rozwinętej w kraju agitacji politycznej młokosłofskiej, bo go od niej odwróci, zwracając do pracy ekonomicznej.

W końcu oznajmia referent, że otrzymał od pewnego obywatela z Wielkopolski list, gdzie autor z przykrością konstatuje, iż jeden z pp. szlachty z Galicji odpowiedział mu w kwestii kółek włościańskich, że szlachta galicyjska nie będzie skłonna do propagowania kółek, gdyż to przyniosłoby jej uszczerbek w dochodach z propinacji. List ten wspomina także, że banderami Krakusów i weselem krakowskim nie zdobywa się zaufania ludu i nie znaczą pracy około jego podniesienia.

Wniosek, którym ks. Stojalski zakończył, odepła: „Zebranie uznaje potrzebę zaprowadzenia kółek włościańskich w Galicji”.

Dyskusja, jaka się rozwinęła i dalszy ciąg sprawozdania podamy, dla braku miejsca, jutro.

W sprawie emigracji żydowskiej.

Wobec zaniepokojenia powszechnego, jakie wywołał napływ żydów moskiewskich do Galicji; i wobec tego, że o ich emigracji do Ameryki nader niejasne i niepewne krąży dotąd wieści, nie będzie może od rzeczy podzielić się wiadomościami, jakie zebraliśmy od członków żydowskiego komitetu, organizującego ową emigrację. Oto w streszczeniu to, co ci panowie — inteligentni żydzi z caratu — zakomunikowali nam w tej sprawie:

„Po zeszłorocznych rozruchach w Kijowie, Elizawetgradzie i Zmirynce, kiedy okazało się jasno jak na dłoni, że rząd moskiewski jest z jednej strony za starym, aby stłumić wybrzyki mas ludowych, a z drugiej znowu podjąć, aby nie skorzystał z tego, iż ogólnie niezadowolone z istniejącego stanu rzeczy krystalizowało się w tych masach w specjalnej formie antagonizmu do żydów; kiedy więc wyszło na jaw, że plemię żydowskie wydane zostanie przez rząd na pastwę nienawiści ludowej, i stanie się tym kołem ofiarnym, na którego plecy spadać będą powoli, wymierzone właściwie w pierś rządu; wtedy wśród żydów powstała zrazu instynktowo, potem coraz świadomiejsza myśl o emigracji. Oczywiście myśl ta nie mogła rychło przekształcić się w rzeczywistość. Nie łatwa to bowiem rzecz opuścić kraj rodzinny, zrywać rodzinę i wszelkie inne więzy, przekształcać tryb życia, i ruszać w świat daleki, nie wiedząc jaka tam czeka dola. Ale w miarę, jak coraz wyraźniej odświeżała się taktyka rządu, jak coraz bardziej niezbita gromadziła się do niego, iż cała kilka państwowych, stojąca obecnie u steru, postanowiła wszystkie przed niezadowolonym z obecnego stanu rzeczy skieroować na żydów; a dopiero gdy żydów zabraknie, skierować na Niemców,

na Polaków itd.; w miarę więc tego myśli o emigracji stawała się coraz popularniejsza wśród ludności żydowskiej, a tu i ówdzie zaczęła już nawet przekształcać się w czyn. Nie mieli bowiem żydzi innego wyboru.

Widzieli wyraźnie, że rząd ich poświęci i z nich uczyni sobie wał, o który uderzą pierwsze fale rewolucyjnej nawałnicy. Rząd ten, diabelski w machiawelizmie wyrobiony, przygotowuje już sobie drugi taki wał ochronny, na wypadek gdy pierwszy zupełnie rozbity zostanie; stanowić go będą Niemcy. Z kolei przyjdzie trzeci wał, złożony prawdopodobnie z Polaków. Już wyraźnie są ślady, że kilka państwowych pracuje nad budową tego trzeciego wału. I trzymając się tej taktyki, rząd moskiewski długo, bardzo długo odrażać będzie może tę chwilę, kiedy fale rewolucyjne wprost w niego uderzą.

My, żydzi, wystawieni więc byliśmy na pierwszy ogień i mieliśmy paść pierwszą ofiarą rewolucji moskiewskiej. Pod wpływem tego przeświadczenia zaczęli więc już w lipcu zeszłego roku organizować się przed emigracją. Pierwsze partie wychodziły z caratu do Ameryki we wrześniu zeszłego roku. Ale oczywiście, przybywszy do Ameryki, narazem zostali na największą nędzę. Nie będąc zaopatrzeni w środki do życia, nie znając miejscowych stosunków, ani miejscowego języka, padli ofiarą tego losu, jaki pospolicie spotyka emigrantów. Listy, jakie od nich nadchodziły do ich krewnych w caracie, malowały w czarnych barwach koleje, przez jakie przechodzili ci pionierzy emigracyjnego ruchu. Nie można więc oczywiście było skazać całe żydostwo, pragnące wyemigrować, na tak niebezpieczną decyzję ślepego losu. Z tego względu w gromadzie inteligencji żydowskiej caratu utworzyło się stowarzyszenie pod tytułem „Am-Ejlon” (wyraz starohebrajski, am — naród, ejlon — wieczny), które postanowiło sobie zorganizować tę emigrację, ująć ją w prawidłowe normy i przeprowadzić ją w sposób taki, aby na tym procesie emigracyjnym ludność żydowska jak najmniej uciepiała mogła. Stowarzyszenie to ułożyło sobie statut i wytknęło cel: założyć w którymśkolwiek z Stanów północnej Ameryki rolniczo-przemysłowe kolonie na podstawach socjalno-korporacyjnych. Jedną z tych kolonii jest już nawet założona, mianowicie w Oregonie. Utworzyła się ona za pośrednictwem dr. Adlera, prezesa amerykańskiego humanitarnego stowarzyszenia „Regeneracji rodu ludzkiego”. Kolonia ta jest tym *point de mire*, do którego kierują się wszystkie inne partie emigrantów żydowskich, ciągnące z Kijowa, Odessy, Wilna, Warszawy etc. Inne podobne kolonie mają się założyć w Texasie, Kanazsee, Florydzie, słowem w stanach południowych i zachodnich.

Ale w tej pracy napotkaliśmy zawziętą opozycję rządu moskiewskiego. Opozycja ta wynika z dwóch powodów: raz, rząd chce uniknąć kompromitacji wobec Europy, a powtóre nie życzy sobie wcale pozbyc się tego wału ochronnego, który sobie z żydów zbudował i na którym pragnie gasić rewolucyjne namiętności ludu moskiewskiego.

Pod wpływem drugiego czynnika zakazał wydawać żydom paszporty; a pod wpływem pierwszego zwołał ową komisję delegatów żydowskich do Petersburga, której kazano — wiemy to od członków tej komisji — uchwalić, że żydzi emigrować z caratu nie będą.

A żeby dać wyobrażenie, jakie trudności napotkamy z paszportami, dość powiedzieć, że na kilkuset żydów emigrantów, bawiących obecnie we Lwowie i odjeżdżających ciagle partiami do Ameryki, jest zaledwie kilku zaopatrzonych w paszporty.

Stowarzyszenie „Am-Ejlon” prowadzi więc główny ster w sprawie emigracyjnej. Natomiast „Alliance Israelite” i humanitarne angielskie stowarzyszenie „Mansion-house”, którego delegat, p. Oliphant, bawi tu we Lwowie, przyczyniają się tylko pieniężnie do ułatwienia emigracji. Do stowarzyszenia „Am-Ejlon” należą tylko ci, którzy mogą w jakikolwiek sposób przysłać się w mających się założyć rolniczo-przemysłowych koloniach, a więc którzy posiadają jakiś fach lub rzemiosło. Według protegowanego zaś przez „Mansion-house” planu, cała reszta żydostwa zwrócona zostanie ku Palestynie. Jak dalece ten plan dojrzął i czy zrealizowany zostanie, nie wiadomo dotąd, przynajmniej nie jeszcze pewnego powiedzieć nie można.

Takich wiadomości dostarczyli nam członkowie komitetu stowarzyszenia „Am-Ejlon”. Od siebie dodamy jeszcze parę słów co do charakterystyki tych partii. Są to tedy ludzie inteligentni, mający wszystkie wykształcenie uniwersyteckie. Charakterystyczną ich cechą jest, że posiadają tylko język moskiewski; żargon naszych żydów nie znają wcale, niemiecki język posiadają bardzo słabo, o wiele lepiej francuski. To też z żydami tutajnymi porozumiewają się za pośrednictwem tłumaczy. O ile wnoszą możemy, są oni wszyscy zwolennikami zasad socjalistycznych na polu społecznym, bezwyznaniowych na polu religijnym, a kosmopolitycznych na polu politycznym. Prawie wszyscy pochodzą z rodzin majętnych, dzisiaj oczywiście zrujnowanych. Niektórzy jadą jednak własnym kosztem i wspierają, nawet swych towarzyszy. Mówimy to wszystko — rzecz prosta — o przywódcach i kierownikach „Am-Ejlonu”. Po za nimi stoi tłum biednych żydów, obciążonych rodzinami, ale odpowiadających tym dwóm głównym warunkom, które są niezbędne, aby być członkiem „Am-Ejlonu”, to jest: posiadania jakiegokolwiek fachu i przejęcia się zasadami ekonomicznymi, mającymi służyć za podstawę w organizacji rolniczo-przemysłowych kolonii.

Ziemie polskie.

Nowoje Wremia podaje wyciągi ze statystycznych tablic o rozwoju główniejszych gałęzi fabrycznego przemysłu w Moskwie od r. 1850 do 1879 włącznie, ułożonych przez D. Timieraziewa.

W dwudziestoletnim przeciągu czasu od r. 1867 do 1879 włącznie zwiększyła się produkcja niżej oznaczonych wyrobów w Moskwie i królestwie Polskiem: produkcja przedmioty bawełnianej w Moskwie zwiększyła się o 140 proc., w królestwie Polskiem o 700 proc. Tkanin z bawełny w Moskwie podniosła się o 84 proc., w królestwie Polskiem o 500 proc. Produkcja przedmioty wełnianej rozrasta się w Moskwie o 150 proc., w królestwie Polskiem o 500 proc. Wyrob sukna rozszerzył się w Moskwie o 70 proc., w królestwie Polskiem o 250 proc. Wyroby niefolusowanych wełnianych materii i półwełnianych zwiększyły się w Moskwie o 75 proc., w królestwie Polskiem o 333 proc. Druźkarstwo i farbiarstwo podniosło się w Moskwie o 90 proc., w królestwie Polskiem o 3634 proc. Fabrykacja obić w Moskwie zwiększyła się o 170 proc., w królestwie Polskiem o 585 proc. I tak dalej. *Nowoje Wremia* dodaje: „Już z tego zestawienia widać jasno, że prze-

mysł królestwa Polskiego, zawdzięczając taryfie celnej z r. 1867 i opłacie cła złotem od r. 1876 takie świetne stanowisko, bardzo naturalnie wywołał zazdrość nie tylko w prawdziwej Moskwie lecz i w wszystkich sąsiadach kraju Nadwiślańskiego, pograżonych w ubóstwie przez konkurencję Niemców z Berlina i Wiednia.

Nadzor policyjny ulegnie pewnym reformom. Według wydanego obecnie postanowienia, nadzór taki nie może trwać dłużej nad lat 5. W czasie trwania nadzoru, podlegający takowemu nie może opuszczać miejsca zamieszkania. W wypadkach wyjątkowych może uzyskać specjalne pozwolenie na wyjazd, ale w takim razie pod żadnym pozorem nie może zatrzymywać się w drodze. Policja ma prawo w każdej chwili przyść do mieszkania zostającego pod nadzorem, dla zrobienia rewizji. Zostający pod nadzorem nie mogą pełnić żadnych urzędów, lecz co najwyżej, za specjalnym pozwoleniem ministra wolno im będzie poruczać funkcje urzędników najemnych.

Zostający pod policyjnym dozorem, nie mogą utrzymywać bibliotek, drukarni, litografii, szynków, restauracji, oraz nie mogą pełnić żadnych funkcji pedagogicznych; nie mogą być członkami zarządów prywatnych towarzystw itp. W razie świadectwa o dobrym sprawowaniu się ze strony policyjnej, będą mogli uzyskać pozwolenie na zajmowanie się wyżej wymienionymi zajęciami. Za przekroczenia na punkcie niniejszego postanowienia, winni ulegać aresztowi do trzech dni na mocy decyzji miejscowej władzy administracyjnej, do tygodnia na mocy decyzji gubernatora i do miesiąca na mocy decyzji ministra.

Warszawskie Muzeum przemysłowe w jesieni roku bieżącego urządza wystawę pracy kobiet. Rzecz ta została już stanowczo zdecydowana i wkrótce już rozpoczyna się prace przygotowawcze, mające na celu należyte urządzenie wystawy. Odbędzie się ona w salach pałacu Brühlowskiego. Jednocześnie też ma się odbyć wystawa pedagogiczna.

Moskwa.

Kjewełanin dowiaduje się, że trzeci współczesnik zamachu na generała Strielnikowa ujęty niedawno nazywa się Klimentko i jest dawnym studentem, który znajdował się już pod sądem w Kijowie, w jednym z procesów politycznych. Mieszkał on wraz ze znaną także z dawnych politycznych procesów Lewensonową i był skazany do ciężkich robót, wszelako ze względu na młody jego wiek wyrok złagodniono i skazano go na zesłanie do Syberji na osiedlenie. Z Syberji Klimentko uciekł i przybył do Odessy wraz z Chałturinem i Żidłakowem. Udział Klimentki w zabójstwie generała Strielnikowa wyraził się w kupnie konia.

Nowoje Wremia otrzymało z Berlina następujące dane o fortyfikacjach na wschodnim pograniczu Prus. Fortyfikacje w Piławie, stanowiące awanpost Królewca i broniące wchodu do Frisch-Haf, wzmocnione zostały dwoma silnymi fortami. Fortyfikacjom Kłajpedzie (drugiego portu na morzu Bałtyckim) także przybył jeden nowy fort. Na uzbrojeniu Gdańska od strony morza i lądu wyznaczono fundusz piętnastu milionów marek, który już w większej części został spotrzebowany. Pod Gdańskiem ukończono już prawie zupełnie robotę trzech nowych fortów na lewym i pięciu na prawym brzegu Wisły. Na nowe roboty fortyfikacyjne pod Kostrzynem potrzeba w ogóle 14 milionów marek i roboty te już są bliskie ukończenia. Szlaskiej granicy Prusacy jednak nie fortyfikują wcale, zapewne w tem przekonaniu, że tedy nieprzyjaciel wcale wkrócić nie może.

Kronika miejscowa i zaniejscowa.

Dnia 4. maja.

* Temperatura od wczoraj utrzymuje się stale na 13 stopniach nad zerem. Chłodny wiatr zachodni i pochmurno.

* Dzień 3. maja obchodzono był u nas uroczystości. Po obiedzie liczna publiczność, złożona przeważnie z młodzieży zebrała się na kopcu Uuli i pracowała mimo nie sprzyjającej pogody do późna. O godz. 6. odbył się w kasynie Mieszczańskim wieczór muzyczny-deklamacyjny. P. Sawczyński w pięknej przemowie wykazał znaczenie konstytucji 3. maja i podniósł wyborną paralelę między naszą konstytucją, a rewolucją francuską. Część muzyczno-deklamacyjna zadawała liczną, dystyngowaną publiczność.

W teatrze dawano dramat Kraszewskiego „3. maja”. Amfiteatr był zapełniony z wyjątkiem łód, co warto zapamiętać. Przedstawienie wypadło słabo, szczególnie z powodu, że główną rolę Kierdeja powierzono p. Bystryńskiemu, który odegrał ją bez akcentu, bez zapалу, bez krwi. Rół znowu przeważnie nie umiano. *Quousque tandem...* Na zakończenie odśpiewano obraz z żywych osób przedstawiający „Podjęcie mieczów” Eljasza. Publiczność była ciepła, a *potpourri* z pieśni narodowych przyjął łucznymi okłaskami.

* W sprawie „Macierzy”. Doszły do naszej wiadomości zarzuty czynione Radzie zawiadowczej, iż i tak już znacznych dochodów używa na jakies stypendja. Po zasięgnięciu wiadomości u źródła możemy powiedzieć, że ani Rada zawiadowcza, ani sam Kraszewski zmienić tego nie może, stypendja te bowiem są ustanowione w skutek wyrażnej woli dawcy funduszu.

Statut „Macierzy polskiej” potwierdzony dotąd nie jest. Ogłoszony przez nas list fundacyjny przyjęty dopiero został w zasadzie przez namiestnictwo. Wysłało go do podpiłu Kraszewskiemu, skąd wrócił do namiestnictwa i tam formalności potwierdzenia stanę się nadzory. — Rada zawiadowcza Macierzy odtąd wazakie wstępne posiedzenie pod przewodnictwem dr. Ant. Małeckiego i w obecności marszałka, sześciogłosej i drobniejszych uchwał postanowiono jednak nie ogłaszać a przystąpić do pracy, jak tylko statuta potwierdzenie rządowe uzyskają.

Doroczne posiedzenie Akademii umiejętności odbyło się przedwczoraj w Krakowie. Na to posiedzenie przybył ze Lwowa zastępca protektora, arcybiskup Karol Ludwik, hr. Potocki. Obok niego na estradzie zasiadł prezes akademii dr. Majer i prof. dr. Bojarski, w zastępstwie chorego dr. J. Szuskiego. Z gości wymieniali *Chas*: dr. Zyblikiewicza, młn. Dunajewskiego, biskupa ks. Dunajewskiego i reprezentantów władz miejscowych. Posiedzenie zagał hr. Potocki w imieniu arcybiskupa Karola Ludwika, na którą to przemowę odpowiedział wymownie dr. Majer, poczem dr. Bojarski odeczytał

sprawozdanie z czynności za rok ubiegły wypracowane przez dr. Szuskiego. Następnie odczytał prof. dr. Smolki: „Spór o biskupstwo krakowskie za czasów Kazimierza Jagiellończyka” i ogłoszenie konkursów. Po zakończeniu posiedzenia posilili się członkowie śniadaniem u prof. Bobczyńskiego, wieczór zaś była recepcja u prezesa dr. Majera.

* Paul Anleia Kamińska, córka Ignacego Kamińskiego, burmistrza miasta Stanisławowa, pożała na sejm i do Rady państwa, urządza na drugi tydzień ze współzdziałaniem pierwszych artystów Polaków w Wiedniu koncert, z którego czysty dochód przeznaczony jest na odbudowanie spalonego kościoła parafialnego w Stanisławowie.

Protokół nad tym koncertem ma objąć pani Ziemiakowska, małżonka ministra.

* Komitet pomnika Mickiewicza w Krakowie odbył we wtorek posiedzenie, na którym oprócz członków miejscowych obecni byli z członków zamiejscowych: dr. Zyblikiewicz, hr. Przędziński, dr. Małeki, dr. Leo, redaktor *Gazety Pol.* z Warszawy, p. Łoziński, redaktor *Gaz. Lw.* i hr. Włodzisławski. Po odczytaniu protokołu z poprzedniego posiedzenia komitetu, przewodniczący dr. Weigel przedstawił stan funduszu budowy, który wykazuje 67.500 złr. Dr. Zyblikiewicz zapewnił komitet, że sejm przyczyni się niewątpliwie do składek znaczną sumą. P. P. Popiel zdawał sprawozdanie z czynności komisji konkursowej, nad którym wywiązała się ożywiona dyskusja, w której brali udział dr. Zyblikiewicz, dr. Leo, hr. Przędziński, dr. Małeki, dr. Jordn i akademicy *Ośm* i Pawlikowski. Wyrok wydany przez jury konkursową wyrażony był na ostrą krytykę.

Uchwalono co następuje:

1. Przygotowanie konkursu zostaje odłożone, póki nie oświadczy się Warszawa. (Wniosek dr. Zyblikiewicza).
2. Aby do Warszawy przesłać projekta, a o ileby się nie dało to wykonać co do gipsów, fotografii z nich. (Tegoż).
3. Aby sprawozdanie jury podać do wiadomości publicznej, aby położyć nacisk na to, że rezultat konkursu wstępnego o przyszłym nie przesądza, aby dalsze uchwały komitetu ogłosić. (Dr. Jordan, hr. Potocki).
4. Aby pomnik stał w Ryńku. (Dr. Leo, hr. Przędziński, Marzałek).
5. Aby był samolotny. (Obóg, Pawlikowski).
6. Aby we wszystkich ważniejszych sprawach komitet p. rozumował się z kolegami warszawskimi. (Propozycja warszawskiego komitetu przedstawiona przez hr. Przędzińskiego.)

* Równie prawo dla wszystkich! Krawcy lwowscy zajęli się obecnie ciekawym sporem prawnym, prowadzonym przez rozmaite instancje przez państwa, która utrzymując pracownię atrofów i sukien damskich nie chce żadną miarą należeć do korporacji jak tego wymagają przepisy ustawy przemysłowej. Od orzeczeń starszyny korporacji oddala się ona do Magistratu twierdząc, iż zajmuje się modniarstwem. Magistrat stwierdza jednak urzędowo, że państwa utrzymuje pracownię sukien, i w porozumieniu z Izłą handlowo-przemysłową wydał orzeczenie, iż powinna należeć i poddać się orzeczeniu §. 107 ustawy przemysłowej. Państwa wozni rekurs do namiestnictwa.

Nie wiadomo jak wypadnie orzeczenie namiestnictwa. Gdy jednakże spór ten dla królestwa nie ma znaczenia zasadniczego, a gdyby został rozstrzygnięty na niekorzyść korporacji, stanowiłby precedens wielce dla niej niebezpieczny, dlatego jak słyszymy postanowiła starszyna korporacji przeprowadzić go do ostateczności, chociażby przyszło odnieść się nawet do trybunału administracyjnego. Ciekawe przeto zachodzi pytanie, kto wyjdzie zwycięzca z tej tak zawziętej walki paragrafowej?

* Ks. Turkiewicz. Wczoraj donieśliśmy, iż w areszcie na Rurach siedzi Dominikanin ks. Turkiewicz, emigrant, uwieziony z powodu braku utrzymania i zrobiliśmy zjad zarzut zakonowi OO. Dominikanów.

Dziś z najautentyczniejszego źródła się dowiadujemy, iż zarzut ten jest niesłuszny. Ks. Turkiewicz nie uszedł przed przesładowaniem Moskwą, lecz emigrował dobrowolnie. Przed 10 laty przyjeżdżał w Galicję do jednego z klasztorów, wyrwał się wkrótce za furt i prowadził się w taki sposób, iż nie tylko wstyd robi zakonowi, lecz w ogóle imieniu polskiemu, będąc człowiekiem niepoahamowanych namiętności i straconym zupełnie dla społeczeństwa.

* Dla rodziny s. p. Jena Jęziorańskiego nadesłał ks. Piotr Niedźwiecki kwotę 18 zł. 11 c. s. b. straż podczas nabożeństwa w dniu 3. maja w kościele w Złoczowie.

* Mianowania. Naczelnym dyrektorem poczt samianował sędziąmi pocztowymi: asystentem poczt. Jana Scharnaga we Lwowie i Jana Johanna w Strzynie, asystentem teleg. Edwarda Piwla we Lwowie i asystentów poczt.: Ludwika Planora w Krakowie, Zygmunta Monwarda i Aleksandra Kelpaczkiewicza w Podwołoczyskach; dalej samianował asystentami poczt. praktykantów poczt.: Władysława Werschlera w Brzeżanach a Jana Kozuba w Brodach, b. ekspedytorów poczt. Stanisława Bala-bana i Teofila Jekla w Brodach, oraz sierżanta rach. 24 pułku piechoty Jaz. Mariana w Kolomyi, następnie przeniośł oficjała poczt. Henryka Głazarewicza z Podwołoczysk do Lwowa a asystentów poczt.: Henryka Hilicha z Brodów do Stanisławowa, Mochnackiego z Podwołoczysk do Drohobycza i Jalinaza Petzla z Tarnowa do Lwowa.

* Muzeum hr. Działoszyńskiego, ulica Teatralna otwarte w środę i sobotę od 11. z rana do 8. godziny popołud., w święta i niedziele od 10. do 1. godziny.

* Muzeum przemysłowe w ratuszu codziennie od godz. 9. do 1.; w poniedziałek 50 c. w inne dni 20 c.

* Muzeum zakładu im. Ossolińskich codziennie od godz. 9. do 1.

* Jutro w płatek: Św. Piusa V. — Św. Hieronima.

* Wiadomości policyjne z dnia 8go b. m.: Skradziono: Pani H. J. z pomieszc. 1. 27. ul. Skarb-kowska dwa damskie futra, jedno z czarnych a drugie z popielatych kotów i czarny płaszcz damski w łącznej wartości 100 zł. — Panu S. O. z pomieszczenia ulica Ossolińskich palto letnie koloru ciemnego z firmą „Antoni Solecki” wartości 25 zł. i pugilares czarny z kwotą 4 zł.

Zgubiono wełnek na 1000 zł. z akceptem Mozeasa Hauera.

* Zamsta przemysłników. Koło Kurozwęk w samodzielnym kontrabandzie od dawnego już czasu przewoził przez Wisłę (w razie niskiego stanu wody przepływali z ładunkiem na plecach) przemycane towary, a kilku z nich najspójtniejszych, ciągnęło ze swego zamieszka obite korzaje, zwłaszcza iż straż pograniczna pomimo rozmaitych usiłowań, nigdy nie mogła ich ująć.

Zdarzyło się, że jeden z chłopów galicyjskich, bywający często w Królestwie, dowiedział się, iż dennej otrzymuje znaczne wynagrodzenie od ko-

mory; łakomiąc się więc na pieniądze, wydał pięciu najzupełniej kontrabandystów, obowiązuje tak wszystkich urzędników i strażników podwładnych, iż płaćki zostaną ujęte.

Jakoż w czasie ciemnej nocy zeszłego tygodnia, wszyscy pięciu z towarem znacznej wartości zostali schwytani, pomimo zaciętego oporu i usiłowania obojga zniszczenia towaru bandy, stanowiącej korpus delicti. Ukontentowany denuncjant, oczekiwał na nagrodę, tej jednak nigdy nie otrzymał, bo zaraz następnego nocy został przez nieznanych ludzi wraz z dwoma synami utopiony w Wiśle. Synowie byli wyrostkami niemającymi jeszcze po 20 lat wieku, obaj pomagali ojcu przy ujęciu przemytników i na nich więc wywarło zemetę.

Śmierć była tajemnicza, wszyscy trzej mieli związane ręce i nogi. Ciało ich wypłynęło na trzeci dzień, lecz każde opadało od drugiego. Nie ulega żadnej wątpliwości, iż zbrodnia została spełniona przez zemetę ze strony przemytników, nie wie dziwnego, że w okolicy całej, po obu stronach Wisły, panuje panika.

Gospody chrześcijańskie miejsca żydowskich szynków zaczynają się rozpowszechniać w Królestwie Polskiem. We wsi Pałukach powiecie chełmskim na staraniam właściciela p. Karola Lentza i proboszcza ks. Antoniego Brykowskiego w Żidankach własności p. Smorawskiego i w Lubartowie otwarto zostały gospody chrześcijańskie a zamknięte zostały żydowskie. Również w okolicach Warszawy kilku obywateli idzie za tym pięknym przykładem, który zrazu wymaga ofiary w zmniejszeniu poniekąd dochodów z propinacji, lubo w gospodach chrześcijańskich bywają także urzędzane wiejskie restauracje, z jadłem i napojami, a obok nich jest czytelnia zaopatrzona w dobre pisma ludowe. Urządzący gospody chrześcijańskie wybierają ludzi moralnych i pewnych na gospodarzy. — W gospodach zbierają się właściciele w niedzielę i święta popołudniem, dla pogadanki i wspólnego czytania. Często przychodzi do nich przyjeżdżający tuż z zabawy, a boszcz lub wikary przewodniczy temu zebraniu, a właściciele od czasu do czasu gospody odwiedzają. Spodziewać się należy, że gospody chrześcijańskie przysięgają się w obyczaj ludu z wielkim pożytkiem moralnym i ekonomicznym dla całego społeczeństwa. — Bodajby ta myśl znalazła także naśladowców w Galicji.

Namieszanie w Pradze czeskiej ogłasza, że w porozumieniu z Wydziałem krajowym w r. b. za zebrane chrześcijańskie i ich gąsienice, płacić będzie za każdy litr po 2 ct. Nagrodę tę wypłaca kasa gromadzka, która jednak Wydział krajowy potować zwolni. W Galicji o ile nam wiadomo, trudni się tempieniem wymienionych owadów, tylko kilku entologów, naturalnie bez wynagrodzenia.

Zegarki z papieru. Ameryka umiała już zutylizować papier na koła do zegarków, jako materiał do budowy domów i inne tym podobne wyroby, o którym się przedkorn naszym nie śniło. — Obecnie znów w Berlinie, jak donosi *Wochenschrift* de n. 6. *Gecebeverers*, wyrabiane bywają w Berlinie zegarki kieszonkowe z papieru. Masa papieru rowa ściśnięta w prasie hydraulicznej i powlekana lakiem japońskim, pozwala używać się na kilka koperty i inne części zegarka, które twardości, nie wiele ustępują metalowym.

Pioruny w Krywozys. Dnia 28. z. m. koło Kuli na Gólim Vrbu w Krywozys podczas burzy zostało zabitych od pioruna dwóch szeregowców piechoty, trzech zaś ciężko rannych. Następnego dnia w innej miejscowości odniosło 7 szeregowców silne kontuzje od pioruna.

W Wiedniu „Stadttheater“ odwołano na rozkaz policji przedstawienie dnia 2. maja z powodu, ponieważ popadła się korbą od kuryny żelaznej. Publiczność rozszalała się spokojnie do domów.

Przedstawienie z przeszkodami. Podczas przedstawienia sztuki słynnej komunistki Ludwiki M. dr. p. t. „Nadine“ powstał wielki skandal. W druch, akcie występuje jakiś Mikiewicz z Warszawy. Komendant wołali z galerji — niech żyje nasz, gwizdali, rzucali pomaraczami. Publikum w parę sekund nabrało się parosolami. Dopiero po zamknięciu gazometru, ciemność zmusiła publiczność do opuszczenia teatru.

Wiedomości literackie, naukowe i artystyczne.

Wspomnienia z nad Wilii i Niemna. Edwarda Pawłowicza wyszły w osobnej odbitce nakładem księgarni Gubrynowicza i Schmidta. O pracy tej tyle tylko nadmienimy, że przenosi ona nas w czasy owych idealnych i patriotycznych łączności młodzieży literackiej, które objawiły się w spisku Konarskiego i obudzenia ducha obywatelskiego ku oswobodzeniu włościan i dalszych prac około wyzwolenia ojczyzny.

W „Bibliotece nowości“, wydawanej nakładem K. Zielińskiego wyszły dwie powieści: „Pamięć ta ma za przedmiot opisać ze życia sympatycznego poety naszego Sebastjana Klonowicza i podaje wiele, niesłychanie detali biografów, momentów nieszczęśliwego przebiegu życia tego poety.

Znakomitej powieści Wiktora Hugo „Nedziny“ opisywać pracę w polskim przekładzie Wincenty Limanowski, wydawaną przez Księgarnię Polską we Lwowie, zeszyty 22 i 23 kończące tom siódmy.

Wydawnictwo Biblioteki Mrówi i razić nie postępuje naprzód. Mamy znów do zanotowania świeżo wydane znakomite dzieło Hugona Kolletaję. O ustanowieniu upadku konstytucji

3. maja. Kolletaj był jednym z najgorliwszych pracowników w ustanowieniu konstytucji i należy do tych, którym konstytucja ta najwięcej zawdzięcza swój liberalny i postępowy charakter. To też dzieło jego świeżo wydane w Bib. Mrówi ma niepospolitą wartość i ktokolwiek chce się bliżej zapoznać z tym doniosłym w dziejach naszych aktem musiał się do powyższej książki. Pisane ono było świeżo po upadku konstytucji 3. maja, więc i rozgoryczony autor w dosadny sposób opowiada o wszelkich przeszkodach stawianych sejmowi czerłotowskiemu przez Moskal i płacnych przez nich posłów sejmowych i oślania pobudki całą bezczelnością konfederacji targowickiej, która usiłowała konstytucję 3. maja i żądała ostateczny cios niepodległości Polski. Dzieło Kolletaję polecamy jako uzupełnienie i wyjaśnienie do niedawno wydanego dzieła Kallunki „Sejm czteroletni“.

Tygodnik Powszechny, pismo ilustrowane, wszelkim gatunkiem literatury, nauce, sztuce i polityce poświęcone, redagowane przez Dr. Ignacy Rafta Czerwackiego, jest interesne, opowiadane przez autora. Kłopotów komendanta. Pogadanka przez Stanisława Kostkę. Jeden ze szczerpów zastępujących. Opowiadanie z 18. w. przez dr. Antoniego J. Listy Juliana Bartoszewicza pisanie z Petersburga do rodziny. Kronika przyrodnicza przez Ludwika Rodolgo. Podanie ludowe o górze Chełmskiej nad Pilicą, przez W. Leszczyńskiego. Notatki literackie. (O postaci i ciężarze ziemi. Z dziejów dawnej Polski. Epopeja ludowa o Chrobrym. Powiastki historyczne dla ludu naszego. Antologia poetów polskich). Objawienia rytmu. Rozmaitości. (Nekrologia. Rzeczy społeczne. Literatura i nauka. Teatr i sztuki piękne. Statystyka). Kronika polityczna. Zdarzenia zaszczarne nr. 165. Rebus nr. 42. Bibliografia. Rytm i r. Czerwacki. Na budowę. Z akwarjeli J. R. Wehla. Widoki z Chełmskiej góry na wieś Chełmo i Bąkowa góra. Osa i jej gniazdo. Doświadczenia. Henryka Temple, przez Beniamina Dziralego (lorda Beaconsfield'a). Przekład Józefa Prackiego (ark. 8). Na żądanie wyszła jest prospekt i numer na okaz, bezpłatnie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Przy losowaniu obligacji indemnizacyjnych skutecznem dnia 29. kwietnia zostały następujące obligacje do spłaty wylosowane, a mianowicie:

B) funduszu indemnizacyjnego Galicji zachodniej (48 losowanie).

Na 500 zlr. z kuponami: Nr. 39 187 203 266 322 621 823 931 1056 1092 1259 1280 1361 1452 1694 1747 1857 1874 1911 1920 1941 2024 2123 2144 2565 2820 2867 3076 3330 3347 3377 3403 3422 3429 3635 3638 3670 3899 3947 4191 4285 4294 4349 4366 4437 4694 4862 4896 4936 5007 5150 5282 5315 5495 5517 5533 5561 5568 5596 5661 5686 5691 5732.

Na 1000 zlr. z kuponami: Nr. 57 73 234 279 521 610 641 741 772 881 974 1021 1102 1108 1170 1187 1265 1281 1359 1703 1795 1797 2083 2149 2157 2281 2432 2512 2518 2559 2887 2941 2976 2990 3057 3207 3301 3362 3442 3467 3495 3512 3526 3555 3623 3738 4138 4223 4246 4348 4406 4478 4505 4634 4702 4727 4857 4985 5140 5447 5536 5615 5738 5851 5913 5999 6068 6098 6280 6455 6732 6877 7013 7050 7196 7238 7447 7587 7683 7897 7921 7973 8348 8350 8385 8392 8517 8529 8641 8727 8826 8991 9086 9187 9207 9388 9581 9754 9915 9987 10012 10220 10277 10317 10558 10593 10643 10681 10739 10879 10962 11044 11524 11583 11584 11642 11739 11755 11763 11780 11795 11920 12079 12103 12151 12159 12265 12288 12307 12508 12545 12713 12731 12762 12888 12947 12982 13202 13300 13430 13510 13701 13768 13840 13888 13889 13954 13979 14112 14129 14263.

Na 5000 zlr. z kuponami: Nr. 113 587 762 779 808 932 1027 1184.

Na 10000 zlr. z kuponami: Nr. 53 315 463 748 1028 1148.

Lit. A. Nr. 381 na zlr. 6850, nr. 421 na zlr. 4090, nr. 489 na zlr. 2370, nr. 581 na zlr. 750, nr. 649 na zlr. 4080, nr. 898 na zlr. 50, nr. 1183 na zlr. 3500, nr. 1342 na zlr. 3410, nr. 1356 na zlr. 200, nr. 1560 na zlr. 100, nr. 1615 na zlr. 680, nr. 1739 na zlr. 8970, nr. 1749 na zlr. 1880, nr. 2008 na zlr. 5510, nr. 2078 na zlr. 60, nr. 2093 na zlr. 19340, nr. 2599 na zlr. 450, nr. 2663 na zlr. 90, nr. 2811 na zlr. 50, nr. 2852 na zlr. 90, nr. 2975 na zlr. 5000, nr. 3695 na zlr. 9200, nr. 3702 na zlr. 150, nr. 3719 na zlr. 300, nr. 3776 na zlr. 50, nr. 3788 na zlr. 350, nr. 3919 na zlr. 1550, nr. 3934 na zlr. 6500, nr. 3937 na zlr. 50, nr. 3994 na zlr. 400, nr. 4067 na zlr. 1250, nr. 4089 na zlr. 100, nr. 4291 na zlr. 1800, nr. 4463 na zlr. 150, nr. 4485 na zlr. 3000, nr. 4727 na zlr. 160, nr. 4893 na zlr. 3000, nr. 4896 na zlr. 500, nr. 4915 na zlr. 4150, nr. 5074 na zlr. 100, nr. 5134 na zlr. 600, nr. 5139 na zlr. 1800, nr. 5205 na zlr. 300, nr. 5354 na zlr. 60, nr. 5355 na zlr. 300, nr. 5369 na zlr. 1050, nr. 5416 na zlr. 900, nr. 5443 na zlr. 140, nr. 5548 na zlr. 200, nr. 5573 na zlr. 100, nr. 5709 na zlr. 50, nr. 5722 na zlr. 400, nr. 5809 na zlr. 500, nr. 5832 1050 nr. 5925 na zlr. 550, nr. 6070 na zlr. 10100, nr. 6174 na zlr. 50, nr. 6229 na zlr. 150, nr. 6367 na zlr. 50, nr. 6440 na zlr. 2100, nr. 6458 na zlr. 100, nr. 6571 na zlr. 50, nr. 6587 na zlr. 2300, nr. 6631 na zlr. 50, nr. 6687, nr. 6722 na zlr. 100, nr. 6810 na zlr. 50, nr. 6851 na zlr. 200, nr. 6903 na zlr. 1950, nr. 6910 na zlr. 200, nr. 6955 na zlr. 400, nr. 7016 na zlr. 150, nr. 7084 na zlr. 650, nr. 7171 na zlr. 150, nr. 7200 na zlr. 400, nr. 7223 na zlr. 100, nr. 7266 na zlr. 100, nr. 7272 na zlr. 150, nr. 7316 na zlr. 50, nr. 7317 na zlr. 100, nr. 7324 na zlr. 50, nr. 7342 na zlr. 100, nr. 7351 na zlr. 50, nr. 7362 na zlr. 100, nr.

7433 na zlr. 200, nr. 7440 na zlr. 50, nr. 7450 na zlr. 1050, nr. 7451 na zlr. 200.

Wiedeń dnia 2. maja. Na dzisiejszy targ dowieziono żywej nierogacizny galicyjskiej 1839, średnio ciężkie węgierskie 1242, ciężkie bagony 883, razem 3964.

Galicyjskie płacono 37 do 39 i 44 zlr., średnio ciężkie węgierskie 48 do 55 zlr., ciężkie bagony 56 do 58 i 60 zlr. za 100 kilo żywej wagi. W. Amirovics & K. Schels.

Telegrafy Gaz. Nar. i ostat. wiadomości.

Z Wiednia donoszą nam, że ministerstwo nie a nie minie przeciwko zwolnieniu sejmów galicyjskiego zaraz po zamknięciu Rady państwa, lecz że niektórzy mernery Koła polskiego żądają, aby sejm nasz był dopiero na jesień zwolniony. A jako powód jedyny podają potrzebę swą, wyjazdu w lecie do wód. Wieg dla wygody czy zdrowia dwu lub trzech posłów sejmowych, ma sejm nasz znówu mieć bardzo krótką sesję jesienią! Czy tym panom istotnie się zdaje, że bez nich jest sejm niemożliwy? Niechby sobie ci panowie, jeżeli im wody dla ich zdrowia konieczne są potrzebne, wzięli urlop od sejm! Przeciwno temu nikt nie mieć nie może, ale niech nie sądzą, że bez nich niczy zrobić nie można. Zresztą na kilka tygodni w porze letniej mógłby sejm być odroczone, i wtedy kto zechce, może się udać do wód, a do komisji, mających ważniejsze zadania, można by wybrać tylko tych posłów, którzy wód nie potrzebują i podczas odroczenia sejm mogliby pracować w komisjach.

Wczorajsza nasza korespondencja z Warszawy donosiła o zanipokowaniu ludności żydowskiej w Warszawie z powodu tajnych wypraw, nie mniej jednak wiele dających do myślenia manifestacji antysemickich. Fraszki tykrotnie powtarzane, że lud nasz jest taki spokojny, jak baranek, że to tylko kacapi zdolni są do przesładowania żydów, coraz mniej znajdują wiary u ludzi, patrzących się trzeźwo na sprawy. Lud nasz ma więcej uczuć humanitarnych, niż moskiewski, jest bardziej miękki, bardziej łagodniejszy, nie mniej jednak nie można jednakże twierdzić, aby nie mógł dać się porwać niebezpiecznemu prądowi, mający przykłady w carstwie i widząc, że rząd nie gromi energicznie rozruchów antyżydowskich, ale sprzyja im potajemnie. Emigracja, na małą wprawdzie skalę, ale zawsze emigracja żydów z Warszawy jest jednym z dowodów, że ruch antysemicki nurtuje tam, a w danym razie może wybuchnąć. Dzisiejszy *Czas* podaje z Warszawy w „Ostatnich wiad.“ następującą korespondencję z Warszawy, malującą w czarnych kolorach sytuację:

„Warszawa d. 1. maja. Dziś krąży niepokojące pogłoski po mieście jakoby o nowych antysemickich zaburzeniach. Wczorajem z prostej i zwykłej awantury za „Żelazną bramą“ i na „Ulicy Elektralnej“, zrobił się zaraz połoch. Zaczęto zamykać sklepy, lecz skończyło się tylko na strachach. Szerzenie tych pogłosek, wprowadzających w panikę izraelitów, są niepokojących ludność całą, stało się dziś już systemem, który zawiązuje antysemickim dokonywaniem w Moskwie, mianowicie w Bałcie itp. Kraj zanipokowany, kredyt upadł zupełnie, bieg interesów handlowych i przemysłowych ostabł i niewiadomo, do czego w bardzo już krótkim czasie dojdzie. Optymistów, przed czterema miesiącami jeszcze przysięgających, że w Królestwie nie powtórzą się gwałty kacapów z żydami w Moskwie, dziś już z latarnią szukać. Proch rozsypany wszędzie, a lada iskra go podnieca. O godz. 8 wieczór dzisiejszego dnia, przyszła tu wieść telegraficzna, że w Gombinie (gub. warszawskiej) powtórzyły się gwałty bałkie, i że gubernator warszawski pojechał na miejsce.

D. 2. maja. Dziś słyszę, że Gombin obrócony w perzynę, urzędowo tego sprawdzić nie udało mi się jeszcze. Zapewne gazetom nie pozwolił pisać cenzura szczerzej prawdy, trzymając się w tem przepisu Ignatiewa, ogłoszonego w *Góncu urzędowym*. Doniosę gdy się wieści sprawdzą.

Petersburg d. 2. maja. Proces intendentury już został zakończony.

Sąd wojenny za przekupstwo, fałszerstwo i nadużycie władzy pozbawił szlachectwa i wszelkiej praw stan oraz skazał na zesłanie do tomskiej guberni Makszajewa i Priorowa, Szestakowa do permskiej, Karasiewicza do archangielskiej.

Co do Tutkowskiego i Kreiera, tych postanowił pozostawić w służbie, nałożywszy na pierwszego z nich karę pieniężną w wysokości 500 rs.

Kamienkę, Nawrockiego, Czeglówka i Szpizbarta w zarzucie fałszerstwa uznał za niewinnych.

Warszawskiego, Wolsteina i Chotimskiego, oskarżonych o dawanie urzędnikom pieniędzy, uniewinnił.

Wiedeń d. 4. maja. (Pryw.) Wczoraj obchodzono w „Ognisku“ uroczystości Trzeciego maja. Ks. Jerzy Czartoryski miał patriotyczną przemowę.

Wiedeń d. 4. maja. (Pryw.) Na miejsce dr. Koczynskiego został zamianowany zwycajnym profesorem fizyki na wszechnicy Jagiellońskiej dr. Wróblewski, docent prywatny w Salsburgu.

Petersburg d. 4. maja. (Pryw.) Podczas zamordowania Strelnikowa zabrali nihilationi z kieszeni jego surduta ważne papiery. Wykradziono też ważne dokumenty z pomieszkania Strelnikowa. — W niemieckiej kolonii Sugudowa nad Dnieprem masakrowali Moskale Niemców. Świeżo wyszły numer *Narodnej Woli* donosi o zgonie Jessy Helfmanówny.

Wiedeń d. 3. maja. Posiedzenie Izby posłów. Minister handlu przedkłada następujące wnioski do ustaw wraz z motywami: o zwolnienie od podatku dochodowego przedsiębiorców żeglugi morskiej parowców zbudowanych w kraju; o udzielenie bezprocentowej pożyczki z funduszu państwa w kwocie 100.000 zlr., która i po roku bieżącym może być zwrocona, komitetowi wystawy tryestynskiej; ustawę, zapewniającą czasowe uprzywilejowanie dla przedmiotów wysyłanych na wystawę elektryczną w Wiedniu w r. 1882.

Wnosi zarazem o uznanie ostatnich dwóch wniosków za nagłe. Minister finansów wnosi projekt ustawy, uwalniającej od podatku procenta wkładów do kas zaliczkowych, i wniosek o kredyt dodatkowy do etatu ministerstwa oświaty. Wnioski te odesłano do komisji budżetowej, poczem przystąpiono do dalszej dyskusji szczegółowej nad taryfą celną, a w szczególności nad cłem od zboża.

Adamek podnosi, że cła od zboża nie trzeba brać w znaczeniu cła ochronnego, ale w znaczeniu środka, zapobiegającego upadkowi rolnictwa w niebezpiecznem współzawodnictwie z Ameryką. Główną rzeczą pozostanie jednak uregulowanie taryf kolejowych a mianowicie zniesienie opłat różniczkowych. Koleje austriackie nie powinny działać w interesie zagranicy, ale kraju. Wyraża nadzieję, że rząd sprawę tę pochwyli z energią.

P. Wildauer popiera wniosek o wprowadzenie zboża do krajów alpejskich bez opłaty cła. Wnieiono kilka nowych poprawek. — P. Dzieduszycki popiera cła od zboża, ponieważ nie same tylko Węgry, ale także Galicja i inne kraje zachodniej części Austrii, potrzebują protekcji w współzawodnictwie z Ameryką. Żałuje, że w lonie Izby robią różnicę między interesem miast a wsi; interes jest wspólny.

Sprawozdawca mniejszości br. Chlumetzky popiera dzisiejszy skombinowany wniosek Hallwicha, do którego się przyłączyła także mniejszość komisyjna. Następuje głosowanie. Wnioski Kłacza o zupełne odrzucenie cła zbożowego, a ewentualnie o wolny od cła dowóz dla okolic Karstu i alpejskich, zostają odrzucone, a cła od zboża, siodu i płodów strączkowych przyjęte. Potem przychodzi pod głosowanie wnioski o wolności cłowej dla pewnych okolic. Nad wnioskiem Hallwicha odbywa się głosowanie imienne, podczas którego p. Negrelli nagle zastąpił i wśród wielkiego zanipokowania z sali wysiedlonym zostaje. Z tego powodu prezydent przerywa posiedzenie.

Gdy się Izba nanowo zebrała, zawiadania prezydent, że p. Negrelli już lepiej. Poczem wniosek Hallwicha 162 głosami przeciw 145 przyjęto; uster zaś co do Freiwaldu, tudzież wnioski Thurnhera i Schwaba odrzucono. Rezolucja Rapaporta i Rosera Izba przyjmuje (obacz „Lwów“), a rezolucję Mengera odrzuca. — Wniosek Hallwicha obejmuje nietylko Postojną (Adelsberg, w Krainie), ale i Istrię.

Wiedeń d. 3. maja. Francuski delegat przy komisji dunajowej Barrere i jenerał konsul angielski z Galacu Sanderson przybyli do Wiednia. — Cesarz odjechał o godz. 8. wieczór do Pesztu.

Tryest d. 3. maja. Odezwa konserwatywnego komitetu wyborczego przemawia za proponowaniem takich ludzi, którzy posiadają znajomość administracji, bronią materialnych interesów gminy, i wierność dla państwa domu monarchii na swojej chorągwi wypisują. Za nader ważną rzecz poczytuje też komitet, aby uwzględniano tych, którzy dbają o utrzymanie dobrych stosunków z ciałami parlamentarnymi i z rządem.

London d. 3. maja. Chamberlain odmówił podobno przyjęcia posady sekretarza stanu do spraw Irlandji. Parrell, wypuszczony z więzienia, przybył po południu do Dublina, postarawszy się wprzód, aby na jego cześć nie robiono żadnej publicznej demonstracji.

Tunis d. 3. maja. Gubernator Trypolisu rozkazał Ali Ben Kalife, jednemu z dowódców powstania, internować się w Bengazi. Podobno Ali Ben Kalifa ma zamiar pójść się temu rozkazowi.

London d. 3. maja. Jako następów Forstera wymieniąją ciągle Shaw'a i Inb Chamberlain'a. Gdyby Chamberlain zdecydował się objąć sekretarstwo stanu do spraw irlandzkich, natenczas Dilke zająłby opróżnioną przez Chamberlaina posadę ministra handlu.

Prasa opozycyjna (toryska) namietnie uderza na rząd za wypuszczenie Parnella na wolność. *Times* zaś wątpi, czy takimi środkami zdoła rząd uspokoić Irlandją.

Bnkarszt d. 4. maja. Poufne narady senatorów i deputowanych nad projektem Barrera trwają ciągle; wnioskowi jednak żadnego nie postawiono. W Izbie posłów interpelował Kogolciniano w sprawie regulacji Dunaju pod Żelazną Bramą; ministerjum odpowiede temi dniami. — Barrere przybędzie w piątek.

Konstantynopol d. 4. maja. *Vakit* upatrjuje w nominacji Abdurrahmana wybitną manifestację ze strony sultana, że kategorycznie żąda przyspieszenia reform.

Kair d. 4. maja. Chędyw nie chce podpisać wyroku na czerkieskich oficerów. Sytuacja wielce naprężona.

Kijów d. 4. maja. Zeszłego tygodnia wydano z Kijowa 1.500 rodzin żydowskich; wiele z nich emigruje do Ameryki.

Rzym d. 4. maja. Senat przyjął 140 głosami przeciw 60 w zasadzie głosowanie z list. Odrzucił wniosek Briosciego, aby reprezentację miejscową nadano także kolegium wyborczym, 3 lub 4 posłów wybierającym; a przyjął wniosek projektu rządowego, aby reprezentację miejscową zaprowadzono w kolegiach wyborczych, które 5 posłów wybierają.

Dziś, we czwartek dnia 4. maja 1882

Wojna o tancerkę

(Der lustige Krieg)

opera komiczna w 3 aktach — z muzyką J. Straussa — przekład A. Urbaniekiego.

Jutro, w piątek dnia 5. maja 1882 z powodu przygotowań do sztuki p. t. CZARNA WENUS. przedstawienia nie będzie.

Przyjechali dnia 4. maja 1882. HOTEL ZORZA: K. hr. Wodziecki z Olejowa. T. hr. Bobrowski z Tarnowa. L. Kostecki i W. Jelowicki z Wołynia. M. Komarnicki z Horpina. K. Scheller z Wiednia.

HOTEL EUROPEJSKI: A. Udrycki z Mostów. T. Żurawski z Berecka. S. Gnoiński ze Stanisławowa.

HOTEL LANGA: O. Rotte z Berlina. F. Riegler z Cieszywa.

HOTEL KRAKOWSKI: A. Szostkiewicz z Jasła. E. Chlebowski ze Stanisławowa. J. Kosanowski z Tartakowa.

HOTEL WARSZAWSKI: T. Sawicki ze Skallatu. F. Krenarski z Sambora. Dr. Lisiński z Rawy.

POCIĄGI KOLEJOWE

podług zegaru lwowskiego przychodzą do Lwowa:

Z KRAKOWA: o godz. 5 min. 40 rano pociąg pospieszny o godzinie 9 min. 27 wieczór pociąg osobowy, o godzinie 11 min. 29 przed południem mieszany. Z CERNOWIEC: o godzinie 10 min. 0 wieczór pociąg pospieszny, o godz. 4 min. 5 rano pociąg mieszany, godz. 8 min. 12 po południu pociąg mieszany. Z PODWOŁOCZYSK: na dworzec w Podzamczu o godzinie 3 min. 18 rano i o godz. 3 min. 56 popołudniu pociąg mieszany. Z PODWOŁOCZYSK: na dworzec główny lwowski o godzinie 10 min. 30 wieczór pociąg pospieszny, o godzinie 3 min. 50 rano pociąg osobowy, o godzinie 4 min. 12 po południu pociąg mieszany. ZE STANISŁAWOWA: na Strj, rano o godzinie 8 minut 25, wieczór o godz. 8 min. 20.

Odechodzą do Lwowa:

DO KRAKOWA: o godzinie 10 min. 50 przed północą pociąg pospieszny, o godzinie 4 min. 55 rano pociąg osobowy, o godzinie 5 minut 9 po południu pociąg mieszany. DO CERNOWIEC: o godzinie 6 minut 30 rano pociąg pospieszny, o godzinie 12 minut 10 rano pociąg mieszany, o godz. 11 minut 10 w nocy pociąg mieszany. DO PODWOŁOCZYSK: z głównego dworca, o godzinie 6 rano pociąg pospieszny, o godzinie 12 minut 10 po południu pociąg mieszany, o godzinie 10 minut 31 wieczór pociąg mieszany. DO STANISŁAWOWA: na Strj, rano o godzinie 7 minut 5, wieczór o godzinie 6 minut 55.

Lwów, z Izby handlowej, 4. maja.

I. Akcje za sztukę

(bez kup. bieżącego). Kolei galic. Karola Ludwika 310 50 314 — „ „ „ „ „ „ 172 — 175 — Banku hypot. galic. po 200 zlr. 317 — 322 — „ „ „ „ „ „ 260 — 255 —

II. Listy zastawne za 100 zlr.

(bez kup. bieżącego). Tow. kred. galic. 5 pr. w. a. 100 — 101 — „ „ „ „ „ „ 92 — 94 — „ „ „ „ „ „ 100 — 101 — „ „ „ „ „ „ 87 50 89 — Banku hyp. galic. 6 pr. 102 10 103 10 „ „ „ „ „ „ 101 — 102 — „ „ „ „ „ „ 99 — 100 — Galic. Zakł. kred. włośc. 6 pr. 101 50 103 — „ „ „ „ „ „ 95 — 96 —

III. Listy dłużne za 100 zlr.

Ogólnego rolnicz. kred. Zakładu dla Galicji i Bukowiny 6 pr. 96 — 98 —

IV. Obligki za 100 zlr.

Indemnizacyjne galicyjskie 100 60 101 60 Obligacje komun. Zakł. kr. w. 6% 100 — 101 50 Pożyczka kraj. z r. 1875 po 6% 101 — 102 50 Losy miasta Krakowa 18 50 20 50 „ „ Stanisławowa 22 50 24 50

V. Monety.

Dukat holenderski 5 53 5 63 „ cesarski 5 54 5 65 Napoleonod 9 48 9 58 Półimperjal rosyjski 9 77 9 87 Rubel rosyjski srebrny 1 52 1 62 „ „ papierowy 1 20 1 22 1/2 100 marek niemieckich 58 35 59 10 Srebro — — — — Kupony w archiwe — — — —

KURS GIEŁDY WIEDENSKIEJ.

Wiedeń 4. maja 1882. godzina 2 minut 20 popołudniu.

Losy kredytowe 176.50 Węgier. kred. ak. 388.

FUTRA na letnie prze-
chowanie przy-
muje się w sklepie kuśnierza
G. IWACHOWA
= W RYŃKU I. 40 =
po cerach najumiarkowańszych.
Także przerabiamy i futra
w letniej porze taniej
i dokładniej jak w zimie.
Polecam się łaskawym wzglę-
dom Szanownej Publiczności kr. śląc się z
głębokim szacunkiem
G. IWACHOW.

Wysłaż z druku broszura
pod tytułem:
Ogrodnictwo lasowe
czyli
Nowa kopalnia złota.
Tęskni Wstęp... chcieli lasy...
O mali... i jej orzech-
O drzewach owocowych w lasach...
O zakładaniu winnic w lasach...
grzybach... Dodatkowe uwagi.

Dziełko to, bardzo zajmujące, objętość 44 stronnic, niezawodnie zainteresasie każdego Szan. czytelnika; ułui w to, ośmielamy się polecić takowe wszystkim pp. właścicielom dóbr leśniczym, ogrodnikom i t. p.
 Cena bardzo umiarkowana tylko 35 ct. z przesyłką pocztową 40 „
 Do nabycia jedynie tylko: w drukarni **Anty Waj-owski** (z przedtem Poremby, Rynek, 1. 3, we Lwowie.
 Także w tej drukarni można nabyć:
Uzdrwiska nad m rzem Północnem
 oraz
Poradnik dla leczących się kąpielami

Niebawem wyjdzie takie:
KSIĄŻKA PARAFIALNA
 o **księżce do nabekantstwa**
 dla chrześcian-katolików.

Wydanie skróte, staranne, pomnożone i
 przez JEKA. Najprzew. ks. Arcypasterza
 potwierdzone.

Nadto w drukarni tej po cenach bar-
 dzo umiarkowanych, bo o 60 proc. zniżo-
 nych, nabyć można różne inne książki na-
 bożne polskie i ruskie, i pieśni, oraz dzieł-
 ka pouczające i rozrywkowe. Skończył się
 Szan. czytelniku! Niechajże litościwie, mogą
 bardzo tanim kosztem nadąć litościwie zbiór
 swoich dzieł pod nabekantstwo. Wreszcie są
 zawsze na składowi i po cenach najniż-
 szych różne druk merykalne, gospodars-
 kie, wyborcze, kancelaryjne i t. p.

A dres je jak wyżej. 2380 1—2

**PRAWDZIWE
PIGULKI MORISONA**
Pa ARTHAUD MOULIN.
najlepsze do środków oczyszczających
przenyszczające krew we wszelkich
słabościach złego przymiotu, skrofu-
licznych, liszajach, wyrzutach skórnych
i zapełnieniu krwi. 1823 44-?

Skład główny w Paryżu u p. Arthaud
Moulin, aptekarza 30, ulica Louis le
Grand, we Lwowie skład wzięty w
renta u p. Rostkowskiego, Rynek.

Klaister szewski

gętkny, ciemki i żółty, pierzawej jakości,
połowa przy dotknięciu zadatku $\frac{1}{2}$, resztę
za zaliczeniem przy odbiorze najmniej 60
kilo, za 100 kilo 43 zł. i 2 prot. skonto.
Ileto Dampf. Stań: r brik, E. P. ternak-
we Altdau w. Bez. 187 7-12

PILULE

DE BLANCARD
à l'Éthiére Blancard Inalterable
à l'usage des Femmes et des Enfants
L'ACADEMIE DE MEDECINE
à Paris (Blancard le 12 août 1850)

PIGULES BLANCARD
s'emploient avec succès contre
les maladies scorbutiques,
les hémorrhagies,
les éruptions cutanées,
les affections du système
général.

Wymagają należydżegoś wyznałczy
jak obok zniadajacy się u spodu na

etykietcie zielonej.

Wistrzęgać się fałszerstw i
nasładownictwa.

223

N° 11 - Ne devez pas considérer comme véritable
part Autentique les Placards de Plumes qui portent sur
un CARTEL D'AGENT REAGÉ, Dots la parole instructive
du bon sens, et la signature de l'AGENT.

PARACASIS
d'Honoré - Rue d'Honoré, 60
A PARIS

wyplące tamn, kłoby

500 Zł. Używając Roslera wody do ust iębów, masz po 36 et. znowu cierpić na ból ębów, lub na niemożność odrzucić ust.

W. Roslera synowiec,
Wiedea, 1. Regierungsbau Nr. 4.
Prawdziwa do nabycia wa Lwowie w
apt. J. Zym Buckera, w K'ach w aptoea.
1927 7-7

edytowy

a, l. 3,

cznia 1881

KASOWE

iem,
dujące się
owe
etnia 1881
30-dniowem wypo-
y rekcja